

Ingyenfűzet: Első segélynyújtás a háziállatok gyakoribb megbetegedésénél

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: IX., Üllői-ut 1. szám.
(„Faluk” Országos Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: Automata 978-73.
Eladói hivatal: VIII., József-körút 5. sz.
Telefon: József 463-00.

FŐSZERKESZTŐ:
MESKÓ PÁL.

FŐMUNKATÁRS:
SCHANDL JÓZSEF dr.

Előfizetést díjaz, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiónál gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 3 P.

Budapest, 1930.

XI. évfolyam 21. szám.

Vasárnap, május 25.

A falu jegyzője.

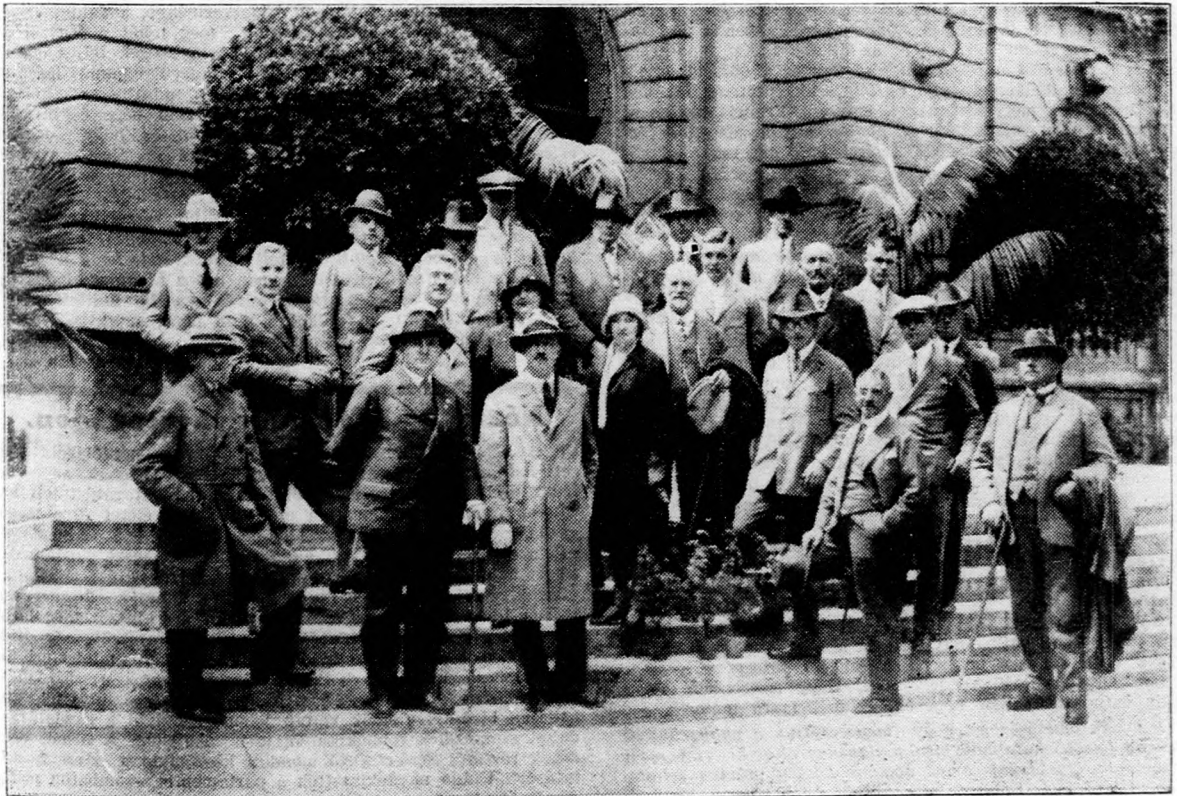
A magyar falut sok minden különbözteti meg külföldi államok falusi településeitől. Más a lakosság társadalmi igazodása, más a gazdálkodás módja, eltérnei a külföldtől a népszokások, a népviselet, a népdalok, más a légkör; ennek ellenére azt kell mondanunk, hogy a leglényegesebb különbség mégis a falu közigazgatási szervezetében, hatósági működésében rejlik.

Az előbb említett különbségek ugyanis elengedhetetlenek a nagy egyezőségnek hatásával szemben, amely a falu lakosságának többségét tevő földművesek munkájának, gondolkodásának, életmódjának egységében jut kifejezésre. A magyar gazda éppen úgy tudja a rögöt, mint a német, a

francia, vagy a kanadai, éppen úgy függ az időjárás szelezélyeitől és várja tavasszal az esőt, nyáron a magértelős meleget, éppen úgy nyög a közterhek alatt, épp oly kevéssé tud azok alól kibujni, éppen annyira tudja, hogy amint a természetben is fokozatos a fejlődés és bizonyos törvényszerűségek hatása alól nem vonhatjuk ki magunkat, ugy a közéletben is a fejlődés megszakítása veszedelmekkel jár.

Míg a földművesek, tehát a falu lakosságának túlnyomó többsége ennyire egységes képet adnak minden államban, addig a falu szerepe egészen más nálunk, más német földön és ismét eltérő Angliában és Amerikában.

Németországban, Ausztriában a falu önálló életet utig el.

Német gazdák Magyarországon.

A neissenai (Poroszország) földműves iskola tanulói a napokban tanulmányutra Budapestre érkeztek. Képfünk a német vendégek egyik csoportját mutatja be a mezőgazdasági muzeum előtt.

A járási hatóság a hatalom, a befolyás, a hatáskör, akár van önkormányzati szervezete, mint pl. Poroszországban, akár nincs, amire Ausztria példa, ahol csak a legutóbbi időkben ért meg a helyzet a járási önkormányzattal való kísérletezésre. A község csupán egészen alárendelt jelentőségű ügyekkel foglalkozik, különben átenged mindent a járásnak, amely azt még a végrehajtást illetően sem nagyon veszi igénybe. Angliában, Amerikában pedig — eltekintve attól, hogy az Egyesült Államoknak és Kanadának nagy részét a mi tanyáinkhoz hasonló települések borítják — a község tűrhetően önálló ugyan, a községügyletek tulajdoni részét azonban a megyei szerv, vagy az egyes közjótékonyasági, közlekedésügyi, egészségügyi feladatok megoldására alakult, területileg össze nem eső, sőt egymást területileg metsző külön-külön községi érdekszövetségek elégítik ki.

A magyar község ezzel szemben nemcsak a közigazgatás végrehajtó közege, hanem az életviszonyoknak csaknem minden vonatkozását igazgató önkormányzati egység. Ha kifogásolhatjuk is azt, hogy a vármegye tulságosan gyámkodik a felnőtt emberekből álló, ügyeiket jól ismerő községi képviselőtestületeken és előjáróságokon, viszont nem hűnyhatunk szem az sem, hogy a járás csupán a megye tekintélyéből táplálkozó hatósági szerv, igazi élet nélkül és a tényleges érvényesülés mégis csak a községi igazgatáson keresztül történik.

Ha ennek a különleges jelenségnek az okait vizsgáljuk, akkor döntő jelentőségűnek kell minősítenünk azt, hogy egyedi Magyarországon van a falusi községekben is olyan szakképzett tisztviselő, akinek közigazgatási tudása a községi élet kereteit hosszú évtizedek óta étellel töltötte meg, akit szívesen, sőt talán tulságosan is vesz igénybe az állam és a vármegye, amely utóbbi körülménynek káros hatásai is vannak, azonban elvitathatatlan, hogy ez által válik a község hatalommá, ez által tarthatja a község vezetősége kezét az élet útjén.

Németországban, Ausztriában a község vezetősége más élethivatást gyakorló polgárokból áll, akik az irodai, írásbeli tennivalók ellátására vesznek maguk mellé községi írnokot. A községi írnok rendszerint olyan valaki, aki mellékfoglalkozásként látja el ezeket a feladatokat, többnyire a tanító, vagy valamelyik a katonaságnál altiszti rendfokozatot elért iparos. Erre természetesen ügyintézés, fontos kérdésekben a határozat elkészítését bízni nem lehet; az államhatalom fenntartja tehát az intézkedést a felsőbb hatóságnak és a községi ügyek körét az ott rendelkezésre álló csekély szakképzettség fokához képest határozza meg. Ugyanez a helyzet Franciaországban, sőt Angliában és Amerikában is, ahol a súly a megyei és érdekszövetségi szaktisztviselők (mérnökök, orvosok) működésén van.

A magyar jegyzői intézmény eredete a jobbágykorba nyúlik vissza, amikor a jobbágyok irástudó védőt és közvetítőt választottak maguknak, hogy a földesúri önkénnyel szemben szószóval legyen. A magyar törvényhozás méltányosságát dicséri, hogy ezt az intézményt törvényesítette, majd a jegyzői minősítés rendezése után éppen a jegyzők nép- és tárgyszerűsége tekintettel, mind több és több feladatot rótt a községi igazgatásra.

A közigazgatás ma már olyan bonyolult, egész embert kívánó, szakképzettséget feltételező működés, amely hosszú előkészületet tételez fel és kizárja azt, hogy közigazgatási intézkedő működést valaki más élethivatás gyakorlása mellett kifejthesse. Amilyen szükséges az önkormányzat legtisztább formája: az állampolgárok választottjainak közvetlen és szabad befolyása az irány meghatározásában, a terhek vállalásában, éppen olyan lehetetlen, hogy maga az ügyintézés ne szakképzett tisztviselő útján menjen végbe.

Ezt tanítja a tapasztalaton alapuló gyakorlat és az elmélet egyaránt.

Ha ez azonban így van, akkor csak két megoldás között választhatunk.

Követhetjük a külföldet és a járásban tartunk szakképzett tisztviselőket, akik elszívják a község mostani hatáskörét is és a községet egyszerű végrehajtó közzéggé süllyeszti le, amellyel feltétlenül rendelkeznek. Hogy ez tetszeni fog-e a falu öntudatra ébredt népének, az más lapra tartozik.

A másik lehetőség az, hogy megbecsüljük a nagynehezen, féltékeny felsőbb hatalmak bizalmatlansága által kísért jegyzői intézményt; igyekszünk arra, hogy a község minden felesleges megülő gyámkodástól meneküljön és a községi ügyintézés a nép által szabadon választandó, a nép bizalmát bíró jegyzőre ruházzuk.

A jegyző ma is nemcsak szakértő tanácsadója a községi

előjáróságnak és képviselőnek, nemcsak tisztviselői munkatársa az állami és megyei igazgatásnak, hanem méltó utóda a jobbágy községek szószóli jegyzőjének is; a jegyzők és a jegyzők egyeteme — mint ahogy azt legutóbbi közgyűlésükön is láttuk — a felsőbb társadalmi rétegek és hatalmasságok ellenérzésével nem törődve, szállnak síkra mindig a falu népének érdekében. A községi ügyintézésnek a jegyző kezébe adása tehát nemcsak, hogy nem kisébitése a falu érdemes gazdá, iparos és munkás közönségének, hanem éppen elismerésük; biztos eszköz arra, hogy a felsőbb osztályoknak jobban kezében levő vármegye gyámkodása alól kiszabaduljanak, önállósághoz jussanak, demokratikus fejlődésük betetőződjék. Egyszerűen azt az igazságot kell érvényesítenünk, amit máris látunk például a községi orvost illetően: senki sem vonja kétségbe, hogy az orvosi tennivalók ellátáshoz különleges szakértelem kell, viszont mindenki megnyugszik abban, hogy a községi hatóság vonatkozó ágát ez a szakértő gyakorolja.

Nemhogy Csonka-Magyarország, hanem egy állam sem elég gazdag ahhoz, hogy párhuzamosan a járásban is, a községben is tartson szakképzett tisztviselőt. Mi nagy nehezen kitermelünk a magyar községi élet szükségleteinek megfelelő tisztviselő típust: a főiskolai jellegű tanfolyamot végzett jegyző tudása és érzéke révén a legnagyobb feladatok megoldására is képes. Magyarország egyik legnagyobb közigazgatási szakértője, a magyar községek egyik ragyogó jelensége mondotta ezeltől néhány évvel, hogy alig ismer olyan miniszteri osztályfőnököt és főtisztviselőt, aki jó községi jegyző lenne, a jegyzői karból ellenben el tudta volna látni már akkor is az összes miniszteri osztályfőnöki és főtisztviselői állásokat megfelelő egyenlőkkel.

Engedjük ennek a sok évtizedes munkának és törekvésnek összeomlását? Előbb-utóbb komolyan takarékoskodnunk kell és vagy a járást, vagy a fejlett községi közigazgatást vissza kell fejlesztenünk.

A községben a falu népe ur a portáján, rendelkezik és irányítja a tisztviselőjét. Ha még a mostani községi hatáskör is elvész és a járásba összpontosul minden, a falu népének csak közvetett és igen kis befolyása marad: felsőbb hatalmak, egymást megértő felsőbb társadalmi osztályok nyomják majd bélyegüket a közigazgatásra.

A demokratikus fejlődés következménye, a falu népének állampolitikai érvényesülését követeli meg tehát a jegyzői állás fejlesztését, ami meghozza majd a községek teljes önállóságát is. Ezt annál inkább kell hangsúlyoznunk, mert az utóbbi időben félreértések következtében, mintha az elhídegő és halvány árnyéka vetődött volna a falu népe és hivatott vezetője: a jegyző közé. A jegyzők azt hitték, hogy a népek célszerűtlen közigazgatási intézkedésekkel szemben gyakorolt bírálata ellenük szól, holott mindenki tudta, hogy sok, az élet követelményeivel nem számoló felsőbb intézkedést a gyakorlatban éppen a jegyzők szelidítették saját veszélyükre is. A földműves rétegek egyes vezetői viszont bizonyos fokig féltékenyek a jegyzőre, holott be kell látniuk azt, hogy a jegyző nem akar irányítani, vezetni, csupán azt a hivatást akarja betölteni, amelyre szakképzettsége révén egyedül ő illetékes.

A jegyzővel áll és fejlődik a falu népe, a jegyző emelkedésével nő a földműves társadalom.

Weis István dr.

Német gazdák Magyarországon.

A neisseni (Bresslau melletti) földműves-népfőiskola végzett hallgatóinak husztagu csoportja Seifert Ottónak, az iskola igazgatójának vezetés alatt öt napig tartó látogatást tett hazánkban, mely alkalommal a magyar falusi életet és a mezőgazdaságot tanulmányozták. Különösen a fejlődő magyar tejjelgazdaság iránt érdeklődtek annál is inkább, mert gazdálkodásukat a burgonya és rozstermelés rossz értékesítése miatt az állattenyésztésre s főként tejgazdaságra akarják átszervezni. Május 16-án délután az egész csoportot a Faluszövetség látta vendégül a z országház pincéjében, ahol a „Faluszövetség” képviselőtében Weis István dr. ügyvezető igazgató, miniszteri tanácsos, Perlaki György és Pintér László kanonok, országgyűlési képviselő, Szekel Péter ny. államtitkár és Kaiser Szilárd ny. szabadalmi bírósági alelnök voltak jelen, ezenkívül a gazdátársadalmi szervezetek több kiküldöttje is megjelent. A német vendégek részéről Seifert Ottó mondott köszönetet a szíves fogadtatásért. Utána megtekintették a parlamentet, szombaton pedig Kerék Mihály dr. vezetésével a magyar mezőgazdák szövetkeztének budafoki borpincéjét, azután pedig az Állatállomány Kísérleti Állomást és a Gabona- és Lisztkísérleti Állomást. A német gazdák vasárnap, 18-án, reggel utaztak vissza hazájukba.

A népszerűségért nem lehet feláldozni a nemzet egyetemes érdekeit.

A nagyatádi Szabó István serlegszövetség évi szokásos ünnepségét Pécssett tartotta.

Az ünnepség gazdaggyűléssel volt összekapcsolva, amelyen Mayer János földművelésügyi miniszter vezetése alatt résztvettek az agrárképviselők is.

Baranya vármegye kizsuzaközönsége hatalmas tömegben vonult fel, hogy egyrészt kifejezést adjon a falu végső nagy bajainak, másrészt pedig elérkezettnek látja a falu komoly megsegítésének az idejét, mert a bölcsőtől a koporsóig gazdasági életünkben már mindent a kartelek tartanak a kezükben.

A falu népe teljesen védtelenül áll, akár vesz, akár pedig elad. Ki van szolgáltatva a különféle karteleknek, amelyek úgy ráfeküsznek a magyar falvakra, mint az ólomsúly az ingaórára.

Eppen azért ott tart már a falu népe, hogy lerogy a sok teher alatt, mert üres erszénnyel nem lehet takarózkodni.

Bár az erdőcsokonyai sirhalmon hatodszor zöldült ki a tavasz, a falu megsegítése még mindig a feleuton van.

Pedig csak a faluból indulhat ki a megnyugodás. De az ősi rög ma már nem az a biztos alap, amelyre építeni lehet, mert a végrehajtó mindennapos vendége a falunak.

Ilyenforma beszédek hangzottak el Pécssett, amikor a magyar föld nagy szellemének hódoltak a falu küldöttei, annak a szellemnek, amely a nagyatádi Szabó István munkájában virágzott ki és öltött testet.

Ugy látjuk, hogy a nagyatádi program ismét időszzerű lett és belekerült a magyar politikai élet tengelyébe, mert nap-nap után hivatkoznak rá. A gyűléseken pedig újra felidézik az elhalt vezér szellemét. Ez az általános megmozdulás tehát annak a jele, hogy ezt a politikát ma társadalmi különbség nélkül magáénak vallja már mindenki.

Mert az a gondolat, hogy ma minden erőt, tudást, ismeretet és akaratot a magyar föld erejének felfokozására kell fordítani, — alkalmas egyedül arra, hogy megmentse a nemzet jövőjét.

Mayer János hatalmas beszédében leszögezte azt, hogy a népszerűségért nem szabad feláldozni a nemzet egyetemes érdekeit.

Nagyatádi — ugymond — sohasem hirdetett osztálypolitikát, hanem az önfeláldozásig csak a közös célt nézte.

Azt hirdette, hogy az intelligenciával összhangban kell haladni és Magyarország mostani miniszterelnöke, Bethlen István gróf, nagyatádi Szabó István politikáját teljes mértékben megértette és abban a kézzsorításban, amely köztük megtörtént, benne van az a program és hogy Csonkamagyarországon minden magyar embernek össze kell fogni az ország talpraállítása érdekében.

Itt kijelentések hangzottak, hogy a kormány mostoha gyermekként kezeli a falut. Hát ha így volna, akkor ma nem volnék itt, mivel pedig itt vagyok, ez bizonyosága annak, hogy a súlyos gazdasági helyzet teljes aggodalommal tölti el a kormányt, Bethlen Istvánnal az élén, aki tudja, mit jelent, ha a kizsuzatársadalom gazdaságilag össze-roppan.

A titkos választójog pártunk eredeti programjában is bennfoglaltatik és én magam is azt vallom, hogy a falunak nem lehet alárendelt szerepe a várossal szemben. —

Az elhangzott miniszteri szóhoz hozzátelhetjük azonban a vádaskodókkal, a kákán is csomót keresőkkel szemben még azt is, hogy nagyatádi Szabó István szellemében és kivánságának megfelelően a kormány egymillió kat. holdat osztott szét a nincstelenség között, 250 ezer házhelyet adott ki a házhelyhez jutottaknak, 20 millió pengővel segítette és tovább is segíteni fogja a falu népét, 6 ezer nőpiskolat épített, a szanatóriumok, az üdülőhelyek és a kórházak szaporításával pedig az egészségügyet, míg az utak megépítésével a falu helyzetét javította.

Ez a szociálpolitika, — amelyet a kormány folytat, — az a komoly politika, amely a nemzetet egyesült erővel viszi a boldogulás útján előre. És ebben a nagy nemzetmentő munkában, — ahogy a baranyai gyűlés is megmutatta, — az utolsó emberig felsorakozik a magyar falu népe annál is inkább, mert — mint Mayer János mondotta — a népszerűségért nem lehet feláldozni a nemzet egyetemes érdekeit.

Ez legyen tehát a pécsi gazdaggyűlés örökké figyelemzetető tanulsága.

Kanizsai Lajos.

A gazdák a borfogyasztási adó ellen.

Értekezlet a Magyar Szőlősgazdák Társaskörében.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Társasköre Bottlik István báró elnöke alatt a Szőlősgazdák Országos Egyesületében a magyar borkereskedők, borbizományosok, borügynökök, szállodások és vendéglősök érdekképviselőinek részvételével népes értekezletet tartott a borfogyasztási adó eltörlése ügyében.

Bottlik István báró megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a borfogyasztás emelésének leghatalmasabb eszköze a fogyasztási adó eltörlése.

Ezután Reismann Zoltán szőlőbirtokos ismertette a borfogyasztási adó kérdését. Amíg 1923-ban a magyar borfogyasztás fejkvótája 40 liter volt, azóta ez a fejkvóta egyre súlyosodott.

Hunyady Ferenc gróf a borvidékek adóhátralékairól beszélt.

Csák Károly nem talált más módot a kérdés megoldására, mint az export fejlesztését és a borfogyasztási adó teljes eltörlését. Leköti magát amellet az álláspont

mellett, hogy a borfogyasztási adó feltétlenül eltörlendő és ehhez fogja magát tartani a képviselőházban is.

Lázár Miklós felszólalása után Dobos Sándor dr. határozati javaslatot terjesztett be: *Mondja ki az értekezlet, hogy a borfogyasztási adó haladéktalan eltörlését szükségesnek tartja és a jelenlevő képviselők a most folyó költségvetési vitában a fogyasztási adó eltörlése érdekében felszólalnak, illetve az ezt kérő javaslatot támogatják.*

Temple Rezső, Teleki Sándor, Bekény Artur, Kosinszky Viktor, Dietz Miksa és Sebestyén Gyula felszólalása után Erdélyi Aladár utal arra, hogy a 800 kubikus érdekében hatalmas közmunkákat akarnak végeztetni s minden ok megvan arra, hogy 400.000 szőlőmunkás érdekében eltörljenek egy olyan adót, amely a munkásokat kenyértelessé teszi.

Ezután a határozati javaslatot egyhangúlag elfogadták.

Sürgősen rendezni kell a dunavölgyi csatorna-járulék ügyét, mert kilencezer gazda megy fönkre.

Ártéri terület után fizetik a díjat a gazdák.

Aki az Alföldön jár, rögtön észreveszi, hogy Kunszentmiklóstól, a vasuti vonallal együtt, nagy, sárga csatorna fut.

Ez a csatorna szivja magába az alföldi szikes területek vadvizeit. Apró csatornaerek futnak ki belőle, amelyek a mocsaras területekről a főcsatornába vezetik a vizet.

Nemrég még valóságos tenger volt az Alföld ez a része. Amióta azonban a csatorna megvan, eltűntek a vadvizek, de eltűntek vele együtt a nádasok is. A fakószínű víz csendesen folydogál a csatornában és nem is sejtji, hogy milyen harc dúl körülötte. Ezt a csatornát, — amely 160 km hosszú, míg mellékesatornái 324 kilométert tesznek ki, — 1914-ben kezdték építeni. Végighúzódik a soroksári területektől egészen Bajáig, ahonnan a Dunába ömlik.

A csatorna 122.453 kat. hold területet ölel fel, amelyen kilencezer gazda gazdálkodik.

A dunavölgyi csatornát eleinte a gazdák és a csatorna-érdekeltség kezdte építeni. Időközben azonban a pénz elfogyott, úgy, hogy 1925-ben a kormány sietett segítségére az érdekelteknek azzal, hogy az 1925. évi IV. t.-c. alapján 5.700.000 aranykoronát bocsátott a népszövetségi rövidléjárati kölcsönből rendelkezésükre. A kölcsön öt egyenlő részletben 15 év alatt törlesztendő a befektetett tőke 11.218 százalékával. A csatorna Rohringer Sándor európai hírű műegyetemi tanár tervei szerint épült. A csatorna elkészült, a vadvizek lefolytak, az eredményről azonban eltérőek a nézetek. *Vannak, akik azt hirdetik, hogy a csatorna maga nagyfontosságú és áldásos és hogy erre szükség volt. Mások az ellenkezőjét vallják és ezek, úgylátszik, többen vannak. Azzal érvelnek ezek a gazdák, hogy lement ugyan a vadvíz földjeikről, de utána nem maradt termőföld, mert a lecsapolt földek gazdasági átalakítása igen sok időbe és még több pénzbe kerülne. A felszabadult földeket nem lehet szántani, mert az eke nyomán kifakad a víz. Az alja pedig hideg, csapó-föld, amelyben nem kel ki a mag, mert megfázik. Vannak gazdák, akik 6—7 holdat valahogy bevetettek, azonban nem sok termésre számítnak az új földeken.*

Egy katasztrális hold megjavítása átlag száz pengőbe kerülne, amit természetesen mai helyzetében a kisgazdatársadalom nem bír meg.

Vannak olyan kisgazdák is, akik szívesen odaadják ingyen földjeiket annak hét évig, aki kitisztítja a mohától és szántóföldé alakitja át.

Azonkívül sokat panaszkodnak a nádasok elpusztulása

miatt is. Pedig egész vidékek fő jövedelme ez volt. Ugyanis egy kat. hold nádas évenként leadott 600—1000 kéve nádat. 100 kéve ára pedig 24—25 pengő volt. Ezt a nádat nagyon keresték a dunamelléki kisgazdák, sőt még a német *stukatúr*-ipar is, mert óriási mennyiségben szállították ki Münchenbe, ahol feldolgozták.

Természetesen a jövő szempontjából a csatornát meg kellett csinálni, — mert annak 18.270 kat. hold vakszik és szikes legelő leszámításával, amelyet legföljebb halasztavaknak lehet felhasználni, a megmaradó 78 ezer kat. hold idővel mégis csak mivelhető, jó föld lesz.

A csatornamenti földek értéke is emelkedik különösen ott, ahol megfelelő humusz-réteg van rajta és ahol a földek kissé dombosak. A csatorna tehát valóságos közérdeket szolgál, azonban annak a terheit viselje az állam annál is inkább, mert a gazdatársadalom mai helyzetében teljesen fizetéképtelen lett.

És a baj ott van, hogy a csatornajárulékot a nemtermő ártéri terület után fizetik. Pedig ez a föld gazdaságilag még csak a feleuton van, mert megmunkálása csak ezután jöhetne.

Ma még semmit sem jövedelmez. Ez a járulék pedig nagyon magas, mert az idén a vakszikek holdja után 3.45 pengő, a szikes legelő 6.90 pengő, a szántóföld és a nádas után — amely kipusztult — holdanként 9.20 pengőt kell fizetni. Hogy milyen súlyos terhet jelent a csatornajárulék a gazdákra, elég rámutatni arra, hogy az *Uzovics*-telepen 774 hold után, amelyből ártéri terület 749 hold, földadóban 433, ártéri adóban pedig 689.60 pengőt fizetnek.

A Marsó-telepek 97 hold földadója 3.49 pengő, ártéri adója pedig 891.62 pengő.

Folytathatnánk még a felsorolást, amely *Izsák, Fülöpszállás, Kunszentmiklós* és a többi községekben hasonló arányú. Ezek a leközlött adatok mindennél jobban beszélnek szélnek.

Az 1925-ben felvett 5.700.000 aranykorona első részletének visszafizetése az idén augusztusban esedékes. Ez az óriási teher teljesen tönkreteszi tehát a leszegényedett falu népet. Nem bírja el ezt az újabb adónemet. Fizetne az a kilencezer gazda, akit érint a csatornajárulék, de nincs miből.

A dunavölgyi csatorna ügye országos érdek, mert az adófizető alanyok megvédése nemzeti feladat. Sürgős kormányintézkedésre van szükség, mert féltő, hogy a régi jó földek is rámennek.

Igy beszélgetnek a csatornamenti gazdák, akik bizalommal várják a kormány segítségét. A napokban gyűlésre jöttek össze Kunszentmiklóson Váry Albert országgyűlési képviselő, Markó Jenő, a járás főszolgabírája és a Faluszövetség vezetése alatt a csatorna érdekeltejei. A gyűlés eredményeképpen úgy képzelik el a segítés módját, hogy a csatornajárulék ötven százalékát viselje az állam, másik ötven százalékát pedig az érdekeltség, de mivel így is súlyos teher lenne az egyes gazdákra a hozzájárulás, a behajtást függesszék fel, vagy pedig engedjék el ott, akiknek megélhetését az ártéri járulék jelenlegi mérvében való fizetése létalapjában támadná meg.

Küldöttségben is jönnek Váry Albert, Meskó Zoltán és a többi érdekelt képviselők vezetésével a pénzügyi és földművelésügyi miniszterhez, hogy sürgősen vegye kezébe annak a kilencezer gazdának az ügyét, akiket a csatornajárulék fizetése teljesen tönkretenne.

A dunavölgyi csatorna mentén mindenki a kormány bölcsességétől várja, hogy elmuljon feje fölül a veszedelem.

Segítsenek tehát rajtuk, amíg nem késő, ez kilencezer kis- és nagybirtokos egyöntetű kérése.

A cserhátsurányi Faluszövetség. Képünkön a cserhátsurányi Faluszövetség gyűlésének közönsége látható.

A magyar buzában nem kell kételkednünk!

**A miniszterelnök beszéde az Egységspárt agrárblokkjának ülésén
A gabonakérdést tárházak nélkül megoldani nem lehet!**

Az egységes párt agrárblokkja farkasfalvi Farkas Géza elnöklésével május 13-án délután ülést tartott, amelyen Bethlen István gróf miniszterelnök, Mayer János földművelésügyi miniszter és Zsitvay Tibor igazságügyminiszter is résztvett.

Farkas Géza üdvözölte a miniszterelnököt abból az alkalomból, hogy hivatalosan első ízben vett részt az agrárblokk ülésén. Bethlen István gróf miniszterelnök, megköszönve az üdvözlést, kijelentette, hogy ha bizonyos hivatalos elfoglaltság néha lehetetlenül is teszi számára azt, hogy a blokk ülésén résztvegyen, *lélekben mindig az agrárblokk tagjaival van. Az értekezlet feladata az, hogy a jövő évi termés értékesítésének kérdésével foglalkozzék. Csak Károly arra kérte az agrárblokkot, hogy külön ülésben foglalkozzék majd a szőlőtermelés és a borértékesítés kérdésével.* Ezután Vargha-Ruffly Kálmán felsőházi tag hosszabb előadás keretében foglalkozott a *buza minőségének problémájával és az értékesítés kérdésével.* Rámutatott arra, hogy a kondicionálás milyen mértékben növeli a liszt keletési energiáját. Külföldön már általában használják ezt az eljárást és Magyarországon is több malom bevezette már. *A buza-termeléstől nem tételtünk el, mert talajunk és klímánk is erre utal bennünket, de arra sem lehet gondolnunk, hogy állattenyésztéssel pótoljuk a buzaerületeket.* Rá kell vennünk a malomokat arra, hogy kondicionálják a búzát szállítás előtt. A malomok már ismerik a kondicionálás előnyét és ez nem is kerülne nehézségbe. Meg kell szerveznünk a buza-kereskedelmet, még pedig a külföld válogatós igényei szerint. Hangsúlyozta, hogy a nemesített és nem nemesített búzánk között is több olyan félésegűt találunk, amely a manitoba-buzával egyenlő értékű. Sőt búzánknak van egy nagy előnye a manitoba-buzával szemben, amit hirdetniük kell az egész világon, mert már több helyütt ismerik is s ez az, hogy a magyar lisztből készült sütemények finomabb és sokkal kellemesebb aromája van. *A gabonaértékesítés kérdését közraktárak és tárházak nélkül megoldani nem lehet.* Ezeket a tárházakat nagy vasúti vonalak mellett kell elhelyezni. Szolnokon, Debrecenben, Orosházán, Békéscsabán, Soronban, Kaposváron stb. buzagóponotokat kell létesíteni. Buzánkat az abszolút sulyfoka, vízfogóképessége szerint öt osztályba kellene osztani. *Az első osztályba a tisztántúli, vagy a tisztántúli jellegű buza lenne.* Végül hangsúlyozta, hogyha a fentiek szem előtt tartásával járunk el, meg tudjuk nyerni a külföldi kereskedelmet a magyar buza részére.

Bethlen István gróf miniszterelnök kijelentette, hogy nagy érdeklődéssel hallgatta az előadást. Örömmel állapította meg,

hogy az előadó által említett követelmények legnagyobb részével teljesen egyetért. Egyetért abban, amit az előadó a közraktárakról, a közraktári hálózatról, a közraktári hiteről mondott, valamint abban is, hogy a fontosabb buzaüdvözléseken vasúti állomásokkal kapcsolatban kell a közraktári hálózatot megteremtteni. A kormány is így gondolja a kérdés megoldását. A kisgazdák buza-termését össze kell gyűjteni és osztályoznunk kell.

Fel kell vennünk a harcot azokon a piacokon, ahol konkurrenciával állunk szemben, amelyeket az ország feldarabolása és a trianoni békeszerződés következtében veszítettünk el. Össze kell fognia a magyar tudománynak, a magyar gazdának, a magyar malomipárnak, a kereskedelemnek és az államnak, hogy eredményt érjünk el. Ma még a fel fogások koaszával állunk szemben, napról-napra újabb és újabb ideák vetődnek fel, amelyek között vannak jók és elfogadhatók is. *Vargha Ruffly Kálmán előadása megtanított bennünket arra, hogy a magyar buzában nem kell kételkednünk és megfelelő munkával elérhetjük célunkat.* Nyolc-tíz napon belül abban a helyzetben leszünk, hogy a buzaértékeléssel kapcsolatban a párt elé, első sorban az agrárblokk elé terjeszthetjük a kormány programját, amely természetesen nemcsak a buza-kérdést öleli fel.

Farkas Géza elnök kijelentette, hogy az agrárblokk megnyugvással és örömmel veszi tudomásul a miniszterelnök választát. Gáspárdy Elemér, Csontos Imre, Gyömöröcy Sándor, Krúdy Ferenc, Cszimadia András, Patacsi Dénes, Dencz Ákos országgyűlési képviselők hozzászólása után Kiss Ernő és Borbély György felsőházi tag beszélt.

Zsitvay Tibor igazságügyminiszter Patacsi Dénes felszólalása után bejelentette, hogy a fedezetlen határidőfüzet megrendszabályozása ügyében törvényjavaslat készül.

Mayer János földművelésügyi miniszter rámutatott arra, hogy az agrárproblémák nem újak, hasonló nehézségek előtt már állott az agrártársadalom. *A kormány keresi a módokat, amelyekkel segíteni lehet a helyzetet és reméli, hogy ezeket meg is találja.* A kormány tervei készen vannak, hangsúlyozza azonban, hogy nem szabad mindent a kormánytól várni, e tervek végrehajtásánál szükség van arra, hogy a gazdátársadalom megértéssel támogassa őket. Örömeire szolgál, hogy az értekezlet résztvevők nagyjában annak a véleménynek adtak kifejezést, amely a kormány fellegása is.

Simon András felszólalása után az agrárblokk elhatározta, hogy legközelebbi ülését akkor tartja, amikor a miniszterelnök ismerteti a kormány idevágó programját.

Május 31-én kihelyezik a főváros vám-vonalait.

A székesfővárosi vámvonalaikat a régi pontokról, amelyek nagyrészt a város belső területén voltak, kihelyezik, úgy, hogy az új vámvonalak nagyrészt párhuzamosan futnak a közigazgatási határral.

Május 31-én éjjel tizenkét órától az új vámvonalon kezdődik meg a szolgálat. Az új vámépületek, illetve vámdőldések a következő helyeken lesznek: Budafoki-ut, Fehérvári-ut, kelenföldi pályaudvar, Budakeszi-ut, Bécsi-ut, Szentendrei-ut, déli-vasúti teherpályaudvar, Váci-ut, Lipótvárosi pályaudvar, Erzsébet királyné-ut, Szent László-ut, Szentmihályi-ut, Kerepesi-ut, Keresztúri-ut, Jászberényi-ut, Gyömri-ut, Üllő-ut, Ferencvárosi-pályaudvar, Központi Vásárcsarnok hajóállomás, Pálffy-téri, Petőfi-téri, Eötvös-téri hajóállomások, Nyugati teherpályaudvar, Nyugati személypályaudvar, Ujpesti-rakpart, Keleti-pályaudvar, Józsefvárosi-pályaudvar, Dunaparti kikötő, Akadémia-tér, Hűtőház, Hangya Tárház, Nagykovácsi-ut, Hidegkúti-ut, Pomázi-ut, Palotai-ut, Maglódi-ut, Budapest—Kispest-pályaudvar, Kőbánya-alsópályaudvar,, Kőbánya-felsőpályaudvar, Gránát-utca, Budapest kitérőpályaudvar, Ferencvárosi kikötő.

Május 31-én éjjeli tizenkét órától kezdődően tehát a fogyasztási adó és városi vám alá eső cikkeknél a főváros zárt területére való behozatala, az érvényben levő szabályok szerint, csak a felsorolt kirendeltégek egyikénél történő bejelentés és megadózás, illetve elvámolás után van megengedve. A forgalom érdekében szükséges és megengedhető kivételekről a tanács

megfelelő számú bárcázóállomás felállítását utján gondoskodik. A vámvonalon kívül eső nyílt fővárosi területen termelt, vagy oda beszállított fogyasztási adóköteles tárgyakért az esedékes adót továbbra is a nyílt területekre eddig érvényes szabályok szerint kell megfizetni.

Az adózással kapcsolatos mindazon ügyek elintézése végett, amelyeket eddig a külterületi fogyasztási adóosztályok végeztek el, június 1-től kezdve az illetékes kerületi adószámviteli osztályokhoz kell fordulni. A vámvonallal kihelyezéssel egyidejűen a zárt területre átcsatolt területeken, a nyílt területekre házi öles címén érvényben volt azon kedvezmény, mely szerint a saját szükségletére leölt három darab sertés a huszfogyasztási adó alól fel van mentve — megszűnik. *Megszűnik továbbá a baromfiaknak az átcsatolt nyílt területen levő piacokon a javadalmi intézkedés által való megadóztatása.* Azok, akik a főváros területén — bárhol, tehát akár a vámvonallal körülzárt, akár az azon kívül eső területen — baromfityénéssel iparszerűleg foglalkoznak, kötelesek a székesfőváros tanácsához az egyidejűleg kibocsátott tájékoztató hirdetményben meghatározott módokat mellett feltételes fogyasztási adómentességi engedélyért folyamodni. Azok pedig, akik csupán házi szükségletük fedezésére céljából nevelnek baromfit, ha az állomány harminc darabnál több, köteles azt minőségi darabszám szerint legkésőbb június 3-ig az illetékes kerületi adószámviteli osztálynak bejelenteni és megadózni. Az állományban beálló szaporodást havonta a hónap utolsó napján szintén be kell jelenteni és a szaporulatnak megfelelő adót befizetni.

Felszállt a világ legnagyobb repülőgépe.

A G. 38-as jelzésű Junkers gyártmányu repülőgép, amely a világ legnagyobb utasszállító gépe, május 14-én indult el Dessauból próbatúrára. A körrepülésen kilencven utas vett részt. Berlieni jelentés szerint az óriási repülőgép délelőtt 10 órakor ért a berlini repülőter fölé, ahol egy postaszakot dobott le. *Berlin átrepülése után a gép Szilézia felé vette útját.* A gép hatalmas kört irt le az ország felett és Hannover átrepülése után több, mint 1500 kilométeres ut befejezéséig délután féltkor Berlinben leszállt. Az óriási repülőgép óránként 150 kilométeres sebességgel repült. A gépet négy hatalmas propeller-csavar röpitette. A repülés pompásan sikerült és az utasok úgy érezték magukat, mintha gyorsvonaton ültek volna.

A Földeáki Torna Klub műkedvelői.

A Földeáki Torna Klub műkedvelő ifjúsága husvét napján nagy sikerrel adta elő K. Pap János 3 felvonásos színművét: a „Tépett rózsát”. A szereplők mindegyike a legsikerültebb alakítást adta s így az előadás kedvesen élvezetes volt.

(A fényképfelvételt Szakács Mihály készítette.)

A budai dalárda Hollandiában.

A budai dalárda londoni útja után Hollandia fővárosába, Amsterdamba utazott, ahol a vendéglátó hollandok ünnepélyes fogadtatást rendeztek a magyar dalosok tiszteletére. Pierson Allard amsterdami magyar főkonzul ebédet adott a magyarok tiszteletére, amelyen Amsterdam főpolgármestere is megjelent. Pierson főkonzul Horthy Miklós kormányzóra mondotta az első felköszöntőt, utána pedig Ripka Ferenc Vilma királynőre üritette poharát. *Vlugt, amsterdami főpolgármester beszéde után Ripka Ferenc megköszönte a hollandusok meleg fogadtatását és háliját fejezte ki a nagyszabású gyermeknyaralattási akcióját.* — *Hollandia egyetlen volt,* — mondotta, — *amely segítségével nem sértette a leigázott Magyarországot önértékét.* — Ripka Ferenc végül meghívta Amsterdam főpolgármesterét Budapestre. *Vlugt a meghívást köszönettel elfogadta és megígérte, hogy júniusban ellátogat Budapestre.* A magyar dalosok több dalestet rendeztek Hollandiában.

A budai dalárda május 16-án délben érkezett haza Budapestre, ahol a Keleti pályaudvaron a főváros polgársága kitörő lelkesedéssel fogadta a dicsőségesen szerepelt énekkart.

Kincset találtak a szemételepen.

A pesterzsébeti szemételepen egy négygyermekes, szegény munkásasszony nagyobb bádogdobozt talált, mely színültig tele volt régi arany- és ezüstpénzekkel. Az asszony a dobozt, az értékes tartalommal együtt, elvitte a pesterzsébeti rendőrkapitányságra. A kapitányság azonnal nyomozást indított a lelet tulajdonosa iránt. Május 13-án délelőtt Simontsits Elemér, a képviselőház volt alelnöke jelentkezett a pesterzsébeti kapitányságon és elmondotta, hogy az értékes lelet felesége családjának tulajdona. Felesége Sztankovánszky-lány és testvére Sztankovánszky Tibornak, akinek az Uri-utcai palotájában őrizték immár évszázadokon keresztül az értékes aranypénzeket a bádogdobozban. Az érnek Mária Terézia és II. József császár korából valók és értékük sok ezer pengő. *Simontsits Elemér elmondotta, hogy a dobozt a kommunizmus idején elrejtették s a kommunizmus után eltűnt.* Simontsits Elemér a becsületes munkásasszonynak nagyobb jutalmat adott.

A kultuszminiszter ünneplése az egységpártban:

Az Egységpártban május hó 15-én este pártvaesora volt, amelyen megjelent Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter, akit a párt tagjai utjáról való hazatérése alkalmával meleg ünnepkésben részesítettek. *Kálmán Jenő* lendülettel beszédben méltatta azokat az érdemeket, amelyeket a kultuszminiszter a különböző országokban a magyar kultúra megismertetésével és a kulturakapcsolatok kimélyítésével az országnak szerzett.

Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter válaszában hangoztatta, hogy egy cél vezet működésében: „szolgálni Magyarországot”. A megjelentek nagy éljenzéssel és tapsal fogadták a miniszter szavait, akit ezután még Kuna P. András köszöntött fel a *tanyai iskolák fejlesztése körül kifejtett működéséért.*

Bud János kereskedelemügyi minisztert megoperálták.

Bud János kereskedelemügyi miniszter a legutóbbi napokban Bécsben tartózkodott, hol az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalásokon vett részt, május 12-én, hétfőn visszatért Budapestre, ahol lakásán hirtelen rosszul lett. A kihívott orvos vakbélgyulladás állapotba állította meg és a minisztert azonnal az I. számú egyetemi klinikára szállította. *Verebély Tibor dr. egyetemi tanár operációt hajtott végre a miniszteren, amely alkalommal a miniszter vakbélét eltávolította.* A műtét, orvosi megállapítás szerint, igen sürgős volt, minden késedelem katasztrófával járhatott volna. Az operáció kitünően sikerült.

Az 1929. évi terméseredmények.

A Magyar Statisztikai Szemle most megjelent száma közli a végleges termésadatokat. A közlés szerint az elmúlt évben a buza termés 20.4, a rozstermés 8.0, az árpatermés 6.8, a zabtermés 4.1 millió méterháza volt. Az 1928/29. gazdasági év termelési eredményeiből megállapítható, hogy az ugarinak hagyott terület az összes szántóterületnek mindössze 3.2 százalékát tette, 11.1 százalékkal kisebb volt, mint az előző évben. A bevetett területre vonatkozó adatok közül feltűnő a buza vetésterület 9.4 százalékos és a reppenés 68.6 százalékos csökkenése. A viszással és mind a két gazdasági növénynél az erős téli fagy következménye, az egyes vidékeken igen sok vetést ki kellett szántani. A vetésterület nagysága tavalyi adatokhoz viszonyítva, a cukorrépánál 18 százalékkal, a lennél 76 százalékkal, a lencsénél 39 százalékkal és a vöröshagymánál 75.9 százalékkal emelkedett. Az elemi csapások a szőbenforgó gazdasági évben a bevetett területnek 1 százalékát semmisítették meg, főképp okozó a fagy volt.

Az 1928/29-es gazdasági év termése általában csak közepes eredménynek mondható. A kalászosok közül a buza termés 24.4 százalékkal kevesebb volt, mint az előző évben. A hüvelyes vetemények elég kedvező termést szolgáltattak, a közöttek babtermés is jól sikerült. A káposzta terméseredménye jó közepes volt. A kereskedelmi növények sikeres termelését rontotta a

repece és a mák erős visszaesése, eredménylik tehát gyenge közepes. A szalastakarmányfélék alig közepes terméseredményt produkáltak. A szántóföldeken termelt zöldségfélék terméseredménye elég sikeres volt, általánosságban jellemezve a zöldségtermelés jó közepesnek mondható.

Aktiv a külkereskedelmi mérlegünk.

A központi statisztikai hivatal napokban tette közzé az ideai esztendő első negyedéről szóló jelentését.

Az első negyedév áruforgalmi mérlege szerint a behozatal értéke 198.0 millió, a kivitel pedig 219.5 millió pengőre rug, vagyis a kiviteli felesleg értéke pontosan 21.5 millió pengő. Ha ezt az eredményt szembeállítjuk az előző esztendő azonos időszakának mérlegével, kiderül, hogy a behozatal értéke 19.3 millió pengővel csökkent, azonban a kivitel értéke 36.1 millió pengővel növekedett. Így aztán eltűnt az akkor mutatkozó 63.9 millió pengőnyi deficit. Az import csökkenése tehát jóval kisebb volt, mint az a szaporulat, ami a kivitel növekedésénél megállapítható. Ez örvendetes tény, mert hiszen a külforgalom aktivitásának értéke főként azon fordul, hogy az ne a gyengülő fogyasztóképeség következtéséeként a behozatal csökkenése révén álljon elő, hanem a kivitel növelésének legyen az eredménye.

Különösen érdemes elemezni a kiviteli mérlegnek néhány tételét. Itt a vágó- és igazállat exportjának az értéke a múlt évhez képest megduplázódott, mert amíg tavaly az első negyedévben 22.1 millió pengő értékű élőállatot vittünk ki, addig az idén a kivitel értéke 41.8 millió pengő tesz. Az emelkedésnek nagyobb része — és ez ismét fontos — ezuttal a szarvasmarhára esik. A szarvasmarhákivitel értéke 5.4 millióról majdnem négyszeresére, 19.4 millió pengőre növekedett. A sertésexport, amely már a múlt év második felében feltűnő mértékben szaporodott, ezuttal is emelkedett: ötmillió pengővel 19.4 millió pengőre. A múlt évhez képest azonban visszaesett buzakivitelünk, amelynek értéke csak 19.5 millió pengő, holott tavaly még 25.3 millió volt. Ezt a különbséget csak részben képes kiegyenlíteni a liszt-kivitel 19.5 millió pengős értékben rejlő négy millió pengős szaporulat. A márkázási akció eredményét igazolja a disznósír- és szalonnakivitel értékének egy millió pengővel való szaporodása.

Az iparkivitel a legfontosabb cikkeknek megakadt és legfeljebb az előző évi színvonalon mozgott. Ezzel szemben azonban az import csökkenése arra enged következtetni, hogy az ipar-erősebb mértékben vett részt a jelentkező belföldi szükséglet kielégítésében.

A legfontosabb országokkal való külkereskedelmi forgalmunk egyenlege azt mutatja, hogy itt is tudtunk eredményeket elérni. Ausztriával való forgalmunk javunkra 41.7 millió pengő aktívumot mutat, holott tavaly a kiviteli felesleg értéke csak 18.4 millió pengő volt. Feltűnően javult a mérlegünk az Olaszországgal lebonyolított forgalomban, ami elsősorban állat-exportum eredménye. Ez a mérleg tavaly még csak 1.4 millió pengővel volt javunkra aktív, most pedig a kiviteli felesleg 14 millió pengőig ugrott. Svájcjal szemben tavaly 1.9 millió pengővel deficités volt forgalmunk, az idén már 3.2 millió pengővel aktív egyenleget mutat javunkra. A Németországgal lebonyolított forgalom passzívumát 27.2 millióról 12.2 millióra, a Csehszlovákiával lebonyolított forgalomét pedig 21.7 millióról 5.4 millió pengőre tudtuk apasztani. Azokkal az országokkal szemben, amelyekről nyersanyagokat kapunk és ahol ipari exportunk feladata volna az importot árukvittel kiegyenlíteni, a mérleg nem javult, mert ipari exportunk stagnált. Így a magyar-román áruforgalom hátrányunkra mutató deficitje 8.8 millióról 11.1 millió pengőre növekedett, a magyar-jugoszláv forgalom egyenlege változatlanul 1.2 millió deficitet mutat kárunkra és csak a magyar-bolgár forgalomban mutató deficitet tudtuk 4.7 millióról 2.4 millió pengőre csökkenteni.

Szent Imre év.

Amint azt már mer régebben megírtuk, a Szent Imre év hivatalosan május 16-án vette kezdetét. A jubileumi esztendőt a budapesti férfiaknak Máriabesnyői zárandoklata nyitotta meg, amelyen közel harminzezer férfi vett részt. A körmenet Budapest utcáin is végigvonult. A zárandoklalon részt vett *Serédi Jusztinián* bíboros hercegprímás, *Angelo Rotta*, az új budapesti nuncius is. Este háromnegyed hét órakor a Szent István Bazilika új Szent Imre harangját is megszentelték, amelynek kongása vezette be a Szent Imre év kezdetét. Május 19-én, hétfőn a Magyar Tudományos Akadémia ünnepélyes

Szent Imre gyűlést tartott, amelyen *Berevicsy Albert*, *Apponyi Albert* gróf és *Gerevich Tibor* egyetemi tanár tartottak előadást.

A magyar posta a Szent Imre-jubileum alkalmából 8, 16, 20 és 32 filléres emlékpóstabélyegeket bocsátott ki, amelyek május 15-én kerültek forgalomba. Ezeket a bélyegeket a posta felárral árusítja és pedig a 8 filléres bélyegeket 2, a 16 és 20 filléreseket 4, a 32 filléreseket pedig 8 fillér felárral. A 8 filléres zöld bélyeg *Szent Imrét*, a vöröslila 16 filléres *Szent István* királyt és nejét, *Boldog Gizellát*, a meggyvörös 20 filléres *Szent Lászlót*, akinek uralkodása alatt Imre herceget szentté avatták, a két 32 filléres bélyeg pedig azt a jelenetet ábrázolja, amidőn a kis Szent Imre herceg Szent Gellért tanítását hallgatja.

A múlt évi cukorrépa-prémium elszámolása a londoni jegyzés szerint.

A cukorrépa-termelők és cukorgyárosok érdekeltségének 1928 március 1-én kelt megállapodása értelmében a 2.85 pengős répaátvételi alap mellett prémium is állapított meg és pedig ha a londoni „type B” szabadraktár jelzésű cukor november-január havi átlagára 15/6 shillinget meghaladja, a gazda javára, ha pedig ugyanez a jegyzés 13/6 shilling alá süllyed, a cukorgyár javára és pedig shillingenként és répaátermázsánként 9 fillér, a a shillingek tört részeinek aránylagos betudásával.

1929 novemberétől 1930 január végéig bezárólag fenti jelzésű cukor havi átlagjegyzése a következő volt:

1929 novemberi átlag	10.199405 sh
1929 decemberi átlag	9.746710 sh
1930 januári átlag	9.139881 sh

3 havi összátlag 9.695332 sh

13.500000 shilling minimális jegyzésátlagból
9.695332 shillinget levonva

3.804668 shilling csökkenés mutatkozik.

Ez a csökkenés 9 fillérral beszorozva, 34.242012 fillér, kerekén 34 és 1/4 fillér az az összeg, amelyet a cukorgyárak a 2.85 P alapból leszámítani jogosultak répaátermázsánként. A hivatkozott megállapodás értelmében ennek a prémiumnak kiegyenlítését a cukorgyárak folyó évi február havától kezdve kérhetik.

Borzalmas tüzvész Veszprém-megyében.

Takácsi veszprémmegyei községben borzalmas tüzvész pusztított május 19-én. Reggel 8 órakor a posta szomszédságában lévő házban gyújtogatás révén tűz keletkezett. A tűz a szélviharban rohamosan terjedt s fél óra alatt lángborította az egész községet. Mentésről szó sem lehetett s a keletkezett borzalmas tüzből százötven ház égett el. Elpusztult a katolikus templom, a református paplakás, községháza és a jegyzői lak. Hosszas munka után délre megakadályozták a tűz továbbterjedését, eddig azonban már az egész falu leégett. A tüzvészedelem hétfőn délelőtt már megszűnt, azonban az oltás még két napig tartott. A borzalmas tüzvészben két ember megökött, kettő meghalt és többen pedig súlyosan megsebesültek.

Nagyatádi serlegünnepély Pécselt.

Május 18-án, vasárnap délelőtt 9 órakor rendezte Pécselt a baranyamegyei kispapok nagyatádi serlegünnepélyt. Az ünnepélyre Budapestről *Mayer János* földmívelésügyi miniszter több egységességi képviselővel utazott le. Az ünnepély alkalmával *Mayer János* földmívelésügyi miniszter nagyobb szabású beszédet mondott. A miniszter hangoztatta, hogy a kormány tud az ország minden bájáról és kivánságáról, különösen pedig ismeri a kispapok bánatát. A kormány a helyzetet komolyan vizsgálja, megfelelően állandóan keresi a gyógyírt. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után még több beszéd hangzott el, délelőtt pedig közeledt volt.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház május 13-iki ülésén megkezdtek a párisi egyezménynek becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. A javaslat előadója, *Örffy Imre*, beszédében visszapillantást vetett az egyezmények megkötése előtti időkre, arra a bizonytalan állapotra, amelyet a trianoni békeszerződés teremtett gazdasági és politikai téren. Ezután részletesen foglalkozott az optánkérdéssel, megállapítva, hogy sokszorosan nagyobb eredményt értünk el, mint remélni lehetett. Ami azt a kérdést illeti, hogy a magyar állampolgárok kártérítési igénye nem befolyásolta-e a fizetendő annuitásos összeg nagyságát, úgy tény az, hogy nemcsak, hogy nem jár országos érdekek sérelmével, hanem ellenkezőleg, hazánkban az államok között erkölcsi megbecsülést szerzett és velünk szemben az államok hangulatát kedvezőbbé tette. *Nem lehet tehát arról szó, hogy ez Magyarország pénzügyi kötelezettségeinek rendezésére kedvezőtlen befolyást gyakorolt volna.*

Mi van a javaslatban?

Örffy Imre ezután áttért a javaslat ismertetésére, hangsúlyozta, hogy az egyezmény első szakasza kimondja, hogy az egyezmény megkötésével minden a trianoni szerződésből származható fizetési kötelezettségünk megszűnik. A második szakasz többek között a külföldi állampolgárok által a vegyes döntőbíróóságoknál emelt igények tekintetében intézkedik. Megállapítja, hogy az egész összeg, amelyet eddig a vegyes döntőbíróóságok megítéltek, mindössze négy, négy és fél millió koronát tesz ki. Nagy fontossága az egyezménynek az is, hogy megszünteti működését az ellenőrző bizottság és ezzel Magyarország visszanyeri végleg pénzügyi függetlenségét. Az előadó ezután rámutatott arra is, hogy teljes érintetlenségében fennmaradt a vegyes döntőbíróisági elv, majd foglalkozott a *Sándor Pál* és társai által benyújtott határozati javaslatlal, mely 25 százalékos vagyoncsökkentéssel kívánja sújtani az optánsokat. Rámutatott arra, hogy az optánsok 4 százalékos kötvényeket kapnak ellenszolgáltatásul, tehát husz százalék alatt marad az az összeg, amelyet elvesztett vagyonukért kapnak. Kérdezi, igazságos-e, hogy ha valakinek a vagyonából 80 százalékot elvesznek, még a megmaradt részből is 25 százalékot akarjanak elvenni? Beszédében kérte az ellenzék, hogy mérlegelje még egyszer a határozati javaslatnak gondolatát. Nem szabad figyelmen kívül hagyni — mondotta — hogy hatalmas sziklái gördítettünk el a megegyezés útjából és félre fogjuk lökni a többi akadályokat is.

Az előadó beszédét percekig tartó taps és éljenzés fogadta, majd *Rassay Károly* szólt fel és hosszú beszédében azt igyekezett kimutatni, hogy a megegyezés újabb terheket jelent az országra. Beszéde végén minden aggodalma ellenére elismerte, hogy a javaslat lényeges előnyöket is tartalmaz, mint például a pénzügyi ellenőrzés megszüntetése.

Ezután *Turi Béla* szólt fel és hangsúlyozta, hogy az egyezmény mentesíti az országot a jóvátételtől és attól a legkínosabb bizonytalanságtól, mely a trianoni szerződésekből fakadó terhekből támadt. Senki sem tagadja, hogy az állami élet előrehaladásának létfeltétele a pénzügyi függetlenség, a kormány delegátusainak pedig vállalkos kellett a terheket is.

A magyar kormánynak érdeme a döntőbíróóság elvének a jövőre való megvédelemzése, mert kinyilatkoztatta, hogy bármikor hajlandó a döntőbíróóság illetékességét elismerni és határozatainak magát alávetni. Ezután kijelentette, hogy pártja nevében elfogadja a javaslatot.

Május 14-én az első szónok *Peyer Károly* volt, akinek beszéde után megszólaltak a esengők és a tereben általános figyelem közepette emelkedett szólásra *Apponyi Albert* gróf. Az

ülésteremben több, mint száz képviselő tartózkodott. A kormány tagjai közül *Bethlen István* gróf miniszterelnök, *Walko Lajos*, *Vass József* és *Wekerle Sándor* miniszterek hallgatták végig *Apponyi* beszédét.

Apponyi Albert beszéde.

Apponyi beszédét azzal kezdte, hogy nem tekinti feladatának a javaslat megvédését, azt megszavazza, szavazatát tehát indokolni fogja és olyan kéreléssel foglalkozik, melyben személyesen is érintve van, nevezetesen az optánkérdéssel.

Rassay Károly beszédére visszatérve, megállapítja, hogy *Rassay* állásfoglalásában ellentmondást lát, miután *Rassay* kijelentette, hogy bár nem szavazza meg a javaslatot, nem venné magára elfogadásának megakadályozását. Ő maga mindig úgy szavazott, mintha tudná, hogy szavazata a többséget is elnyerheti. *Rassay* azt is mondotta, hogy Magyarország követelések és terhek tekintetében sokkal jobban állt előbb, mint áll most, ha ez a törvényjavaslat törvényerőre melkedik. *Kijelenti, hogy ezt a mérleget nem lehet úgy felállítani, mint ahogy Rassay tette, mert az nem ad tiszta képet. Nagyon nehéz számszerűleg beállítani azt, hogy mik a követeléseink, viszont csak azt számitásba venni, ami bennünket kétségtelenül terhel, szintén nem lehet.* Ezen az oldalon a szerződésbeli kötelezettségeinken kívül azt is számitani kell, ami fenyegetés, vagy mint veszély fejünk felett van. *Elméletileg nagyon szépen hangzik, amit ezen a téren felállítottak, hogy tudniillik az agrárpercek kérdése külön ügy, tehát nem lehet összekapcsolni a többi ügygel, továbbá, hogy jóvátétel fizetésére képtelenek vagyunk és végül, hogy követeléseink tekintetében számszerű leszámolást kívánunk.* Bár ez logikailag nagyon szépen hangzik, ezzel az állásponttal nem jutottunk volna eredményre. *Maga Peyer Károly is rámutatott arra, hogy olyan helyzet előtt álltunk, mely előtt meg kellett hajolnunk. Itt volt az egész világnak az az akarata, hogy egyszermindenkorra szabaduljon meg az összes pénzügyi ügyektől. Hogyan állott volna ezzel szemben Magyarország, hogyan élhetett volna tovább, amikor rá van szorulva a külföldi tőkére és a külföldi rokonszavú. Hogyan juthatott volna közgazdaságunk valaha is hitelez, ha mi utját álljuk annak, hogy teljesüljön, amit az egész világ akar.* Erre kérek feleletet — mondotta *Apponyi Albert* gróf.

Az optánsok ügye.

Apponyi Albert gróf ezután az optánsügyre tért át és hangzott, hogy bár nem tartozik a hivatalos apparátushoz, az optánsügyben együtt ül a kormánnyal a választottak padján és ami történt, azért váltatta is a felelősséget. Minden eddigi tárgyaláson, melyben résztvett, a kormány szándékai szerint járt el melyet maga is vallott, de a tárgyalásokon semmi sem történt az ő hozzájárulása nélkül, mert ha történt volna, egyszerűen nem képviselte volna tovább a kormányt. Az optánsper kiindulási pontjában egyetért az eddigi felszólalókkal. A békeszerződés 250. szakaszában foglalt jogokkal való élés a magyar állampolgárok részéről indokolt volt, tehát az államnak kötelessége volt őket támogatni.

Ezután időrendi sorrendben ismerteteti az egész optánkérdést a párisi tárgyalásokig. A legelső vitákat, majd Románia állásfoglalását, a népszövetségi tárgyalásokat és azokat a kísérleteket, melyek alapján az érdekelt államok közös tanácskozás útján próbálták megoldani a kérdést. *Ezután felveti a kérdést, vajon megáll-e az a vád, hogy a kormány minden egyebet elhagyva, az optánkérdést tette a külpolitika tengelyévé, s megállapítja, hogy ez az állítás téves, mert ebbe az időbe esik az Olaszországgal kötött barátsági szerződés, az olasz barátság kimélyítése, mely külpolitikánk legnagyobb vívmánya az utóbbi időben. Ebben az időbe esnek azok a tárgyalások is, amelyek például Lengyelországgal barátságosabbá alakították viszonyunkat.* *Apponyi Albert* ezután az optánsperben megindult közvetlen tárgyalásokat ismerteteti, majd rátért a megállapodás pénzügyi részére s bebizonyította, hogy ha az optánsügy nem volna, egy krajcárral sem fizettünk volna kevesebbet.

Sohasem nyugszunk meg Trianonban.

Mi békés eszközökkel dolgozunk — mondotta beszéde során — de ezt Genfben éppúgy elmondottam, mint itt, hogy elégedetlenek vagyunk, nem vagyunk beenyugodva a békeszerződések által teremtett helyzetbe. Ha ma kijelentenék, hogy leszámoltunk minden törekvéssel, amely Trianon megváltoztatására vonatkozik, hogy nem törődünk a tőlünk elszakított területeken levő fajrokonainkkal, nem sürgöttünk az általános leszerelést, szóval, ha mintagyerékek leszünk abban a pillanatban a bőségek éppen olyan szarujá ömlene reánk, amelyben Ausztria részesül.

Engem egyszer egy kiváló francia államférfiu megszólított azzal, hogy van egy feltétele annak, hogy önökkel kitűnő lábon

Vasuti fővonal mentén, Törökszentmiklós határában, kövesút mellett, a városhoz 7 kilométerre

70 holdas tanyás, fás, gyümölcsös,
mindent termő vályogos humuszos
birtok szabadkészből eladó!

FÜZESSY-TESTVÉREK, Törökszentmiklós, Almássy-ut 32.

legyünk: *Jelentsék ki egyszersmindenkorra, hogy beleenyagodtak végleg a trianoni szerződés által teremtett helyzetbe. Én erre azt mondtam: „Uram, minek hazudjak önnek, ha egy sem himné ez.” Mi soha arra a földulatra nem számíthatunk, amelyet a teljes lemondás útján megvásárolhatnánk. Ez nem az az út, amelyet mi a nemzetnek tanácsolni tudnánk. Én a mérsékletet, az óvatosságot, a körültekintést kívánom az akcióra, de nem ajánlom, hogy minden természetes aspirációnk törlésének terhére történjék.*

Apponyi Albert gróf ezután arról beszélt, hogy Hágában a hangulat meglehetősen éles volt velünk szemben és hogy megváltozott, azt részben a kisantant fellépésében való hibáknak, részben a mi államférfiaink magatartásának köszönhetjük.

Ezután szóváltotta a csikmegei székely közbirtokosságnak ügyét, mely legnagyobb megerősítésre a kisebbségi szerződésnek és amely most a Népszövetség előtt van, majd beszédét a következő szavakkal fejezte be: *A legjobb meggyőződésem és lelkiismeretem szerint hozzájárulok az elnök terjesztett szerződésnek a ratifikálásához.*

Apponyi Albert gróf beszédét hosszantartó lelkes tapsal és éljenzéssel fogadták a Ház minden oldalán.

Az elnök ezután öt perc szünetet rendelt el, majd Nagy Emil mondtotta el beszédét, ki ismételtelen előterjesztette a huszonöt százalékos vagyonvédelemre vonatkozó indítványát.

Ezután áttértek az interpellációkra, melyek során Csontos Imre a karcag—füzesgyarmati hid újépítését sürgette, Pokots József pedig a süttő-és husvágórendelet hatálytalanságát kérte. Mindkét interpellációt kiadták a kereskedelmi miniszternek. Bródy Ernő a budapesti választói névjegyzékek ügyében interpellált, melyre Scitovszky Béla belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy az erre vonatkozó rendelete a törvénnyel teljes harmóniában lesz. Peyer Károly beszéde után az ülés délután 3 órakor ért véget.

A képviselőház május 15-én tartott ülésén folytatták a párisi egyezmény beickelvezéséről szóló javaslat tárgyalását. Az első felszólaló Lukács György volt, ki rámutatott arra, hogy a trianoni békeparancs milyen hallatlan terheket ró Magyarországra azzal az indokolással, hogy Ausztria és Magyarország volt a háború egyik okozója. Tizenegy szentendő alatt a történelem már bebizonyította, hogy ez nem így van és a közben nyilvánosságra jutott titkos iratok pedig azt igazolták, hogy Magyarország a legszerencsétlenebb áldozata a háborúnak. Rendkívül nagy érték a biztonság, melyet az egyezmény jelent, viszont az egész emberiségnek nagy szolgálatot tettünk a döntőbírósi elv megvédésével. *Most Magyarország és az utódállamok között normálisabb viszony nem jöhet létre, mert egyszersmindenkorra el vannak intézve az optánsügy kérdései.* Ezután arról beszélt, hogy a hadkötelezőnyegyzőkkel semmi kapcsolatba nem lehet hozni az agráralapot.

Ezután a lefegyverzésről és a katonai rendelkezésekről emlékezik meg, megállapítva, hogy teljesen ki vagyunk téve szomszédaink önkényének. *Az ő hadseregük létszáma tizenháromszorosa a mieinknek, mozgatásuk pedig százhetvenszor a miénkénél emberit van, mint nekünk, akiknek mozgatási sem lehet. Ezt az egyenlőtlenséget nem lehet fenntartani.*

Javaslat a hadkötelezettségről.

Mi minden nemzetek közötti konfliktussal a nemzetközi ítélőfórum elé járulunk, de kötelességünk adott helyzetben arra törekedni, hogy megtámadás, külső ellenség elől meg legyünk védve és éppen ezért át kell térnünk az általános hadkötelezettségre.

A kisebbségek helyzetét tette ezután szóvá és megállapította, hogy a Nemzetek Szövetségének Tanácsa képtelennek bizonyult hivatalának teljesítésére.

Pokots József beszélt ezután, majd pedig Beck Lajos. Szóval Lajos beszédét azzal kezdte, hogy nem fogadja el a javaslatot, amint hogy eddig sem fogadott el egyetlen olyan javaslatot, mely a trianoni szerződés folyományaként került a Ház elé. Véleménye szerint *a megszállt területen nem föld-reform, hanem földrablás történt. Sajnos, a mi kormányunk a tárgyalásoknál, mint egy teljesen lefegyverzett ország képviselője tett részt, szemben az állig lefegyverzett államok képviselőivel.* Semmi adatunk sincs arra, hogy kormányunk a külföldi tárgyalásokon mulasztást követett volna el és hogy nem tettek volna meg delegátusaink minden lehetőt. *Delegátusainknak politikai aknamezőkön, farkasvermeken és drótakadályokon keresztül kellett magukat átharcolniok.* Beszédét azzal fejezte be, hogy *az igazi békének Európában csak egy útja van és ez a békereszta, ellenkező esetben tüzfészkek marad Magyarországon.*

Ezután Temesváry Imre terjesztette be a pénzügyi bizottság jelentését az államkölcson felvételéről szóló javaslat ügyében.

A következő felszólaló, Györki Imre, beszédében olyan éles hangot használ előbb *Olaszországgal*, később *Bethlen István gróf miniszterelnökkel*, *Telegdi Pál gróf és Bánffy Miklós gróf személyével* kapcsolatban, hogy *az elnök háromszor is rendreutasítja, végre oly állításokat kockáztatott meg, hogy az elnök képtelen volt megvonni tőle a szót.* Ezután az elnök napirendi indítványt tett.

A képviselőház május 16-án tartott ülését nagy érdeklődés előzte meg, mert mindenki tudta, hogy felszólal a miniszterelnök, aki a párisi egyezmény tárgyalási anyagát, az egyezmény megkötésének okait és körülményeit fogja nagy beszédben megvilágítani. Nemesak a Ház tagjai hanem az egész ország feszült figyelemmel várta ezért a Ház nagy napját és ehhez képest a parlament folyosói már az ülés elején megteltek képviselőkkel.

A kormány tagjai közül, a miniszterelnökön kívül, *Walko Lajos* külügyminiszter, *Wekerle Sándor* pénzügyminiszter, *Vass József* népjóléti és *Mayer János* földművelésügyi miniszter már az ülés elején elfoglalták helyeiket.

A párisi egyezményekről szóló törvényjavaslat vitájához elsőnek *Buracs Marcel* szólt fel, aki, bár károsnak tartja az egyezményt anyagilag, elismeri azt a nagy vívmányt, amelyet a pénzügyi szuverenitás visszaszerzése jelent. *Erdélyi Aladár* rövid határozati javaslata után, amely pár percig tartó zavart idézett elő az ellenzéken, *Csik József* volt a vita utolsó szónoka, majd az elnök a vitát bezárta és a Ház feszült figyelmében, zsufolt padsorok előtt emelkedett szólásra *Bethlen István* gróf miniszterelnök.

Bethlen István gróf beszéde.

A miniszterelnök először *Buracs Marcel* képviselő felszólalására válaszolt, majd pedig rátért a javaslat taglalására.

— Tiszteelt Ház! Áttérek a tárgyalás alatt álló törvényjavaslat részleteire. Súlyos kritikák hangzottak el a vita során ellenzéki részről. Én ezeket a kritikákat vártam és természetesen találtam, hogy ott, ahol egy törvényjavaslatot tárgyalnak, amely egyezményt tartalmaz, kritikák fognak elhangzani. Hiszen ez az egyezmény nem a magyar kormány álláspontját tartalmazza.

Óriás katona.

A lengyel hadsereg büszkélkedhet a világ leghosszabb katonájával. Képünkön látható katona lengyel tüzer, magassága két méter és husz centiméter.

— Meg kell azonban állapítanom hogy a kritikák nem voltak az egész vonalon objektívek. Különösen pedig három szempontból nem voltak azok. Először is a felszólalók nem fogadták el ténynek a kormánynak ama vallomásait, amelyeket hivatalos minőségben tett és amelyekről csak megkívánható, hogy való tényként fogadtassanak el. Nem voltak objektívek másodszor a felszólalók, mert sokszor megfélemlítettek arról, hogy egy defenzív hadjárat utáni kompromisszumról van szó és a törvényjavaslat, amint azt előbb említettem, nem azt fejezte ki, amit a magyar kormány elérni kívánt volna.

— Nem volt objektív a kritika végül azért, — folytatta a miniszterelnök — mert jelentékeny erőfeszítéseket tett, hogy mindenáron bizonyos összeférhetetlenséget mutasson ki, hogy bebizonyítsa, hogy azért terhelhetik meg Magyarországot, hogy egy olyan csoport kártalaníttassék, amelyben a magyar miniszterelnök is helyet foglal.

— Ne méltóztassék elfelejteni azt a helyzetet, amelyben a kormány külföldön kénytelen a tárgyalásokat folytatni. Ott nemcsak a tényleges igazság áll az igazsággal szemben. Ha ez volna az eset, egy nagyobb eredménnyel térünk volna vissza, mert a mi igazságaink erősebbek, mint azok az állítások, amelyeket velünk szemben felhoztak. A tárgyalásokon azonban politikai erő és suly állt szemben politikai erővel és sulyal.

Fejtegetéseim során ismét két téziséből kívánok kiindulni, ugy, amint tettem, amikor Hágából visszatérve tájékoztattam a tisztelt Házat.

Mit akartak az utódállamok?

— *Mi volt a kisantant tézise? A kisantant tézise az volt, hogy Magyarország fizesse 1913 után is a reparációs költségeket, mondjón le Magyarország a 250. szakasz védelméről nemcsak most, de a jövőre is és fizesse ki Magyarország azokat a károkat, amelyeket nem Magyarország, hanem a szomszédos államok kormányai okoztak egyes magyar állampolgároknak.*

— Tisztelt Ház! Az agrárperek tárgya egymillió kétszáz ezer hold. Ehhez még hozzájönnek azok a birtokok, amelyek egyháziaktól és más tulajdonosoktól vonattak el, ami másfél millió holdat tesz ki. Ez akkora terület, mint Magyarország buza-termő területének a fele. Nem lehet tehát azt mondani, hogy csekély területről van szó. *Ezerszáz millió pengő értékű pertárgyról van szó, 117 millió pengőt tesznek ki az egyházi agrárperek, az ipari részvénytársaságok és a vasuti részvénytársaságok perci 226 milliót, a magyar állampolgársággal bíró főhercegek perci 315 millió pengő tőkét tesznek ki, tehát 830 millió a peresített összeg, az agrárperekkel együtt pedig mintegy két milliárd, ami megfelel Csonkamagyarország nemzeti összvagyonára egykilenced részének.* Nem lehet tehát azt mondani, hogy a kormány egy lappalláért harcolt Genfben, nem lehetett azt mondani, hogy *ha sikerült volna a nemzeti vagyon egykilenced részét megmenteni és a csonka országba behozni, ez egy jelentéktelen dolog lett volna.*

— Ha Magyarország számára sikerült volna két milliárdot behozni, ugy annak kamata — nem magas kamatlábat, 6 százalékat számítva — 120 milliót tett volna ki, az adók és egyéb állami és közügyi terhekkel együtt a jövedelem egynegyed részét, 20—30 milliót tesznek ki. Mindezzel én nem helyeselelni, igazolni, vagy bevallani akarom azt, hogy a 13 és félmilliárd azért fizetjük, hogy ezeket a vagyon tárgyakat visszakapjuk. De velünk szemben azt mondták, hogy harmad-, vagy negyedrendű kérdéssel van szó, amellyel a magyar kormány kompromittálta magát. *Ez a beállítás teljesen téves, ez a beállítás teljesen hibás, mert igenis a magyar közgazdaságnak, a magyar köznek, sőt a magyar fináncpolitikának nagy érdekei fűződtek ahhoz, hogy megment-sük az ország számára ezeket az értékeket.*

Magyarország álláspontja.

— Ismertetni kívánom most, hogy mi volt a magyar álláspont.

1. *Meggyőződéseim és a kormány meggyőződése is, hogy a trianoni szerződés intenciói és határozatai, továbbá az 1924-ben történt dolog alapján, amelyek mint Magyarország szanalása ismeretesek, továbbá reparáció teljesítésére nem vagyunk kötelezettek.* Nem vállalhat Magyarország jóvátételt a békeszerződés 250. szakaszának, a magyar állampolgárok követelésének kiegyenlítése érdekében sem. Ezt a magyar kormány immorális követelésnek tekintené, mert ezek a békeszerződés megsejtéséből származnak, amit nem mi, hanem mások követtek el.

2. A második pont, amelyet felállítottunk, a következő: *Magyarország nem mondhat le arról a védelemről, amelyet neki a 250. szakasz nyújt, azonban hajlandók vagyunk a multa névre barátságos megegyezésre azokon a kereteken belül, amelyeket a Népszövetség előtt bejelentettünk és amelyek alapján a két kérdést: a reparáció kérdését és a 250. szakaszából származó fizeté-*

sek kérdését összekapcsolni nem engedjük, mert ezek össze nem tartoznak és nem kompenzálhatók.

3. Harmadik tételünk a következő volt, amelyre Szerényi József báró is hivatkozott: *Magyarország érdekében áll, hogy bizonyos olyan, általunk is jogosnak ismert követelések tekintetében, amelyek nem jövődíteli természetűek, sem nem olyan terhek, amelyek az 1913-ig fizetendő annuitásokba beadhatók és Magyarországot terhelik, pénzügyi alapon keressen méltányos megegyezést.* Csak olyan egyezményt köthetünk azonban, amely burkolt formában sem tartalmaz jóvátételt.

4. A negyedik pont szerint azt a követelést, hogy azért fizessen Magyarország reparációt, hogy pénzügyi szuverenitását megválthassa, a magyar kormány nem tartja elfogadhatónak és ehhez segídeket nem nyújt.

— Ezekben voltam bátor felállítani egyik oldalán a kisantant tézisést és másik oldalán a magyar tézis. Nézzük tehát, hogy mi volt a kettő közt a különbség és miben egyeztek?

Ellentét a magyar és a kisantant álláspont között.

Merev ellentét volt a kisantant és a magyar álláspont közt a reparáció kérdésében. Ők követeltek jóvátételt, mi pedig nem fizetünk. Merev ellentét volt a 250. szakasz érvénybentartása tekintetében. Ők megszüntetni, mi pedig fenntartani kívántuk. De készen voltunk mi is, ők is, megegyezést keresni, egy a peres kérdések pénzügyi alapon való elintézése tekintetében, valamint azon különleges, speciális követelések tekintetében is, amelyek nem reparációs természetűek, de a békeszerződésből folynak. Így állott a helyzet a párisi tárgyalások előtt, amelyek Hágát megelőzték, és így állott akkor, amikor Hágában a tárgyalásokat megkezdték.

A miniszterelnök ezután bebizonyította, hogy a Rassay által felállított mérleg hibás.

Mennyi jóvátételt követeltek tőlünk?

A békeszerződés 161. és következő szakaszai Magyarországgal szemben a reparációt úgy szabályozták, hogy Magyarország tartozik reparációval azokért a károkról, amelyeket a külföldiek, magánosok vagyonában okozott. A főadós Németország, azonban mi is adósok vagyunk. *Százharminckét milliárdban állapították meg a kártérítés összegét Németországgal szemben, amely jóvődíteli teher kirovatott az összességre, de elsősorban természetesen Németországra.* 1922-ben egyezmény jött létre a hitelező államok között, amely kimondotta, hogy az átengedett javakon felül, amelyeknek különösen nálunk és Ausztriában volt nagy jelentősége, Ausztria, Magyarország és Bulgária együttvéve legalább hat milliárd aranyfrankot kell, hogy megfizessenek.

— Hiszen Titulescu erre a tételre Genfben gyakran hivatkozott Apponyival szemben és figyelmeztette a tárgyalások során, hogy jó lesz erre a tételre is ügyelni, mert ezzel az egész optánügyet a maga részéről el tudja intézni. Nem vettük azt komolyan, de mindenesetre tény, hogy egy ilyen megegyezés volt, amelyre velünk szemben állandóan hivatkoztak, és hogy nem vettük tulkomolyan, ez azért volt, mert tudtuk, hogy Hágát megelőzően olyan légkör állott elő, amely kifejezésre juttatta, hogy *lehetőleg csökkenteni kell a terheket az adós államok javára, mert különben Európa közgazdaságilag összeomlik.*

— Nem lehet arról vitatkozni, hogy hat milliárd, vagy tizenkét milliárd, vagy tizenhat milliárd az átengedett javak értéke, mert ha huszonöt milliárdra is értékelnék, pénzt ennek ellenében nem kaphatnánk, mert hiszen a reparációt akkor olyan magasra szabják, hogy azoknak értékét mindenesetre túlhaladja.

— Tovább megyek, tisztelt Ház. A román károkról kell egy pár szót szólnom. Méltóztatnak tudni, hogy a békeszerződés 9. részének 181. szakasza intézkedik az ugynevezett megszállási tartozásokról.

A miniszterelnök ekkor szó szerint felolvassa a békeszerződés idevonatkozó részét. Majd bejelenti, hogy le kellett mondanunk a román károk megtérítéséről.

A tárgyalás anyagának ismertetése.

— A követelések között szerepel a *megszállott antantcsapatok költsége 2,807.000 pengő, a magyar hadifoglyok szállítása 1,502.000 pengő, Jugoszlávia követelt a neki járó számenyiség nem teljes leszállítása kompenzációjaként 11,901.000 pengőt, Görögország 944.000 pengőt. Gördülis anyag (3036 vagon) 2 millió pengőnél többet tesz ki. Az adminisztrációs tartozások két kategóriára oszlanak: a magyar hatóságokat terhelő 283.000 pengő, a volt közösségből származó kvóta már jelentéktelen nagyobb összeg — 167.000.000 pengő. Az ugynevezett vöröskék 252 millió pengőt tesznek ki. A bukaresti békéből eredő román követelések kvótaszerű része — 87,000.000 pengő. Ezek a tételek együtt*

összesen 715,082,000 pengőt tesznek ki.

— Lássuk most már, hogy mi volt a mi ellenkövetelésünk a békeszerződés alapján? Az utódállamok részéről szedett adó-hátrólék címén 23 millió pengő. A levált területeken maradt postahivatalok pénzkészletei körülbelül 60 millió pengőt tettek ki. A jugoszláv megszállások által okozott kár 195,884,000 pengő. A csehszlovák megszállások által okozott kár 447,740,000 pengő. A háború folyamán megszállt területen Ausztria-Magyarország által eszközölt gazdasági befektetések kvótaszéri része 90,320,000 pengő. Ezek a tételek viszont összesen 418,944,000 pengőt tesznek ki, úgy hogy, tehát kereken 300,000,000 pengő a passzív egyenleg.

A nyugdíjasok kérdését tárgyalta azután a miniszterelnök, majd a revízió gondolatáról beszélt.

Ha a hágai tárgyalásokat megszakítjuk, pénzügyileg tettek volna tönkre bennünket.

Ha megbukott volna a hágai konferencia, Magyarország úgy állott volna a világ előtt, mint amely a békeszerződésből folyó és velünk szemben álló jogos követeléseket nem akarja honorálni. Magyarország lett volna tehát a hibás azért, hogy Közép-Európában és Európában normális gazdasági helyzet nem fejlődhetett. Ha nem állunk le tárgyalni, vagy ha megszakítjuk a tárgyalásokat, más konzekvenciái is lettek volna. A követeléseket különböző fórumok döntik el, így a reparációs bizottság, a vegyes döntőbíróóság, a különböző kommissiók. Hogy a követelésekben ez ideig döntés nem történt a mi hátrányunkra, csak annak tulajdonítható, hogy a magyar kormány éveken keresztül huzta és halasztotta a dolgokat, nehogy kedvezőtlen határozatok hozzanak.

Mert, ha meghozzák a határozatokat, azoknak teljesítése elől nem térhetünk volna ki, mert minden eszköze megvan a velünk szembenállóknak arra, hogy amennyiben nem teljesítjük, kényszereszközökkel szerezzenek érvényt a határozatoknak. Egy halogató, húzó taktika lehetetlen lett volna, ha a hágal konferencián a tagadás álláspontját foglaljuk el és felborítjuk a konferenciát. Ha ezt megtettük volna, nyomban összeül a jóvátételi bizottság, megállapítja a megszállt hadsereg költségeit, más költségeket, a vegyes döntőbíróóság is összeül, az egyén kommissiók is és határozatot hoznak. Eltekintve attól a nagy politikumtól, ami ebben rejlik, pénzügyileg is tönkre tettek volna rövidesen bennünket és olyan összegek hajtottak volna be, amelyeket nem fizethetünk volna meg.

A miniszterelnök ezután részletesen kifejtette, hogy nem az optánokért fizet az ország, hanem az ugnevezett különleges követelésekért.

Részletesen megcáfolta Nagy Emil vádjait, melyekkel a kormányt illette s teljes részletességgel ismertette a hágal tárgyalások lefolyását.

A miniszterelnök hatalmas beszédben még kimutatta, hogy az optán per tárgyalás a Népszövetség kívánságára indultak meg, majd méltánytalan támadásokról a következőket mondotta:

— *Vannak, voltak és mindig lesznek azonban a magyar közéletben férfiak, akik a maguk kvalitásának hiányát azzal akarják pótolni, hogy mások becsületében gúzsolnak. Ez annak a társi-demokráciának egy fattyuhajdása, amely a maga részéről azt hiszi, hogy a demokrácia nem az alsó néprétegek fel-emelésében, hanem a jobb helyzetben lévők lealacsonyításából áll.*

A huszonöt százalékos vagyonadésmra indítvány ellen van, mert az méltánytalan az optánokkal szemben.

A kormány a hadikölcsön valorizációjáért.

— Két körülményt mégis figyelembe kell venni. Az egyik az, hogy ezzel a kérdéssel összekapcsolódik a külföldi tartozások kérdése, amit soha ettől elválasztani nem lehet, a másik pedig a költségvetés helyzete. Én erre a két körülményre való figyelemmel nem indítványozhatok valami további lépést, de kijelentem, hogy a magyar kormány e szempontok figyelembe vételére mellett igen is a hadikölcsönök valorizációja kérdésével foglalkozni fog.

Revízió!

Ausztria nem követeli a revíziót, de nekünk darabokra hasították az országot. Beleygudoghatunk-e mi helyzetünkben? Nem egyértelmű követelése ez a magyar nemzetnek, hogy a revízió kérdésének hajnalhasadása elkövetkezzék? Ez a magyar nemzet addig él, amíg elsőszülötti jogát a Dunameden-ében anyagi előnyekért el nem adja. A jelen nemzedéknek küzdeni kötelessége lesz még hosszú éveken keresztül és inkább magunkra vesszük a kedvezőtlen hangulat hátrányait is, de nem tájítunk az eszményaktól, amelyekért születtünk és amelyekért élnünk kell.

Ezután a kormány pénzügyi politikájáról beszélt a miniszterelnök, majd pedig bejelentette, hogy a békeszerződés sokat vitatott 250. szakasza továbbra is érvényben marad, majd így folytatta: a magyar külpolitikának nagy feladatai vannak még és meggyőződésem, hogy amennyire a hágai megegyezés az egyik oldalon nagy követéssel a pénzügyi szuverenitásunk sűrjéről, másik oldalon kaput nyitott a tekintetben, hogy ez a kormány és az utána következő kormányok kevesebb akadállyal legyenek kénytelenek küzdeni, amikről szót emelnek a nemzetközi fórumok előtt a nemzet nagy igényei érdekében. E felfogástól áthatva, kérem a tisztelt Házat, hogy fogadja el általánosságban a javaslatot a részletes tárgyalás alapjául.

Elkes eljenzés és taps fogadja a miniszterelnök beszédét, a jobboldalon, a középén és a balközépén a képviselők egymás után állnak fel helyeikről és lelkesen ünneplik a miniszterelnököt. Ezután a Ház nagy többsége a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta. Az elnök ezután napirendi indítványt tett, amely szerint a Ház legközelebbi ülését kedden, május 20-án tartja és annak napirendjén a párisi egyezményeket beclkelyezéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása és a költségvetés folytatásának vitája szerepel.

Dréhr Imre államtitkár beszámolója.

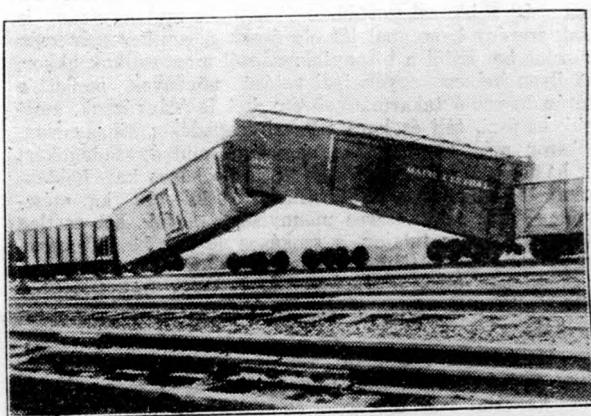
Dréhr Imre népjóléti államtitkár, a veszprémi választókerület országgyűlési képviselője vasárnap, május 18-án tartotta Veszprémben beszámolóját, melyen megjelent Vass József népjóléti miniszter, Sztranyavszky Sándor, Darányi Kálmán és Kállay Miklós államtitkár is. Az egységspárt tagjai közül a miniszter kíséretében: Bessenyei Zeno, Dési Géza, Erdélyi Aladár, Farkas Elemér, Görgey István, Gubicza Ferenc, Kray István báró, Meskó Zoltán, Nánássy Andor, Söpkész Sándor, sokorópátkai Szabó István, Szabó Zoltán, dukai Takács Géza, Temple Rezső, Usetty Béla, Vári Albert és Vojnich Miklós báró jelentek meg. A keresztény párt tagjai közül ugyancsak többen utaztak le a beszámolóra, mely délelőtt 11 órakor volt a veszprémi városi színház épületében. Dréhr Imre beszámolója után Vass József népjóléti miniszter szólt fel és nagyszabású beszédet tartott a politika legaktuálisabb kérdéseiről.

Östör József beszámolója.

Östör József dr., a sopronvidéki kerület országgyűlési képviselője Brennerbányatelepen tartott élnék érdeklődéssel fogadott beszámolót. Östör az általános politikai és gazdasági helyzet ismertetése után a hágal és párisi egységgekkal foglalkozott. A bányászok nevében Viborny Ferenc mondott köszönetet a képviselőnek és biztosította bizalmukról.

Bottlik István báró lemondott mandátumáról.

Bottlik báró, akít legutóbb a felsőház tagjának választottak meg, mult hét folyamán lemondott képviselői mandátumáról. Bottlik István báró Mezőkövesd képviselője volt a parlamentben.

Vonatösszeütközés Amerikában.

Az Észak-amerikai Egyesült Államok Maine államában elmult hetén nagyarányú vasuti katasztrófa történt, amely azonban nem követelt emberáldozatot. Képzünk az egymásra futott vasuti kocsikat mutatja.

A felsőház részleteiben is elfogadta a fővárosi törvényjavaslatot.

A felsőház május 14-i ülésén *Wlassics Gyula* báró mindenképpel megemlékezett *Megyeri Géza* felsőházi tag tragikus haláláról, akit — mint ismeretes — elütött a villamos és a baleset következtében május 13-án elhunyt. Emlékté jegyzőkönyvben örökíti meg a felsőház. Bejelentette az elnök, hogy *Bottlik István* képviselői mandátumáról lemondott s a felsőházi tagságot tartja meg.

A fővárosi törvényjavaslat részletes vitáját folytatta ezután a felsőház, *Papp József*, *Joanovics Pál* és *Scitovszky Béla* belügyminiszter rövid felszólalásai után *Vass József* válaszlóli *Szigeti János* tegnapi támadására, hogy ő megbontotta a keresztény párt egységét a községi polgári párt mellett történt állásfoglalásával. A miniszter kijelentette, hogy a községi polgári párt megteremtése bölcs politikai belátás kérdése volt s ezért szívesen működött közre abban és vállalja érte a felelősséget is.

A javaslat szakaszait nagyrészt hozzászólás nélkül fogadták el s ezzel a felsőház részleteiben is elfogadta a törvényjavaslatot, majd több kisebb javaslatot és a kereskedelmi miniszter jelentését az utfejlesztési alap kezeléséről. Az ülés fél egy óraker véget ért.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Kettős termesztés a mezőgazdaságban

Vannak világrészek, országok, ahol a kettős termelés rendszeresen bevezetett dolog, mert a talaji és éghajlati viszonyok erre kedvezőek. A magyar gazda azonban nem igen lelkesedik a kettős termesztésért, mert a mi szárazságrá hajló viszonyaink közt az rendszerint kétséges sikerű. Szinte egyetlen módja van, ami nálunk is beválhat és ez a korán lekerülő, ősszel vetett takarmányok földjébe vethető másodtermény termesztése. Ez rendszeren vagy korai kukorica, vagy csalamádé, esetleg mohar, köles, pohánka, vagy szudáni fű. Ezek is annál jobban sikerülnek, minél korábban lekerült az előveteményük.

A gazdaságnak tehát nemcsak az állatok takarmányozása szempontjából fontos érdeke, hogy az őszi takarmányok, amelyek közül legfontosabbak az őszi keverékek, minél korábban letakaruljanak, hanem azért is, mivel így az utánuk vetett másodtermény is sokkal biztosabban beüt. Sokat hangoztatott panasz hazánkban a műtrágyázás sikerének bizonytalansága, illetve az, hogy igen gyakran még a legszakoskerűbben beállított műtrágyázás is csak szerény haszonnal jár oly években, amikor szárazság köszönt be. Ettől a bizonytalanságtól mentesülünk akkor, ha ilyen helyen egyéb őszi vetési növények mellett a korán lekerülő takarmánynövényeket is trágyázzuk, amelyek az őszi, téli és kora tavaszi csapadékok kihasználva, sokszor még fantasztikus nagyságu műtrágyaadagokért is hálásak. Ha tehát pl. alájuk a szokásos kat. holdankénti 150 kg. szuperfoszfátnak és 80—100 kg. mész-nitrogénnek másfélszeres mennyiségét adjuk, sőt esetleg káli iránt hálás talajon, a szokásos 60—80 kg. 40 százalékos kálisonál is többet szórunk el, részben a takarmány korábbi lekerülése révén, részben pedig a másodtermény jobb sikerülte folytán fényesen megtaláljuk számításunkat.

Mert azzal tisztában kell lenni minden gazdának, hogy egy és ugyanazon földről évente kétszer aratni, vagy kaszálni csak úgy lehet és szabad, ha a talaj nagyon jó trágyaerőben van, különben a vetőmagot és a reá fordított munkát se fizeti vissza. Ezt pedig a mai gyöngye állatállomány mellett csak úgy érhetjük el, ha az ilyen talajokat nemcsak istállótrágyázással, de műtrágyázással is előzetesen jó erőbe hozzuk.

Miveleti növényeink gyermekbetegségei.

Irta: *Olgay Miklós.*

Valamint az embernél, a növényeknél is találunk betegségeket, melyek csak a fiatal korban (csiranövény, palánta állapot) veszélyesek, míg idősebb korban egyáltalán nem okoznak bajt. Ezeket a növényeink gyermekkorai betegségeinek nevezhetjük. Ide tartoznak: 1. A cukorrépacsírak bakteriozisa; 2. a len gyökerének üszkösödése; 3. a csiranövények szártövi rothadása; 4. a takarmány- és cukorrépacsírak gyökérrothadása.

1. A cukorrépacsírak bakteriozisa abban áll, hogy a fiatal répacsírak gyökere megbarnul és elrothad, vagy ha nem pusztul el egészen, akkor olyan répa lesz belőle, melynek belseje egészségtelen, t. i. megbarnul, megfeketedik és elrothad; ez rendszeren a gyökér csucsatól kiindulva, felfelé terjed. A bacillusok a répacsírak kerülnek a talajba s itt támadják meg a zsenge répacsírát. Bizonyos körülmények mellett a levelekre is áttérjed. *Védekezés:* mivel a bacillusok a magon, valamint az anyarépán és a talajban is áttelelnek, a baj ellen akként kell védekezni, hogy a magtermeléshez feltétlen egészséges anyarépákat válasszunk ki. A répacsírak megdőlését akadályozzuk meg; a répacsírak gyorsan kell csépelni, megszáritani és száraz helyen kell eltartani.

2. A len gyökerének üszkösödése a következő tüneteket mutatja: A len időelőtt elpusztul, elsárgul, kicsi növekedésű. A száruk végei és a levelek lekonyulnak még esős időben is. A száruk törékenyek, ridegek. A betegség okozója tulajdonképpen a gyökeret bántja. Fertőzés a vékony hajszálgökörek csucsan át történik és halad beljebb a gyökér egyéb részeibe is. A gyökérzet legvégső elágazódásai üveges kinézetű mutatnak és könnyen letörrednek. Nedves időjárás esetén és erősen átázott talajon a betegség gyorsan elboríthatja az egész lenföldet. Mikor a gyökerek még nagyon gyengék, 13—18 naposak, akkor történik a fertőzés a legkönnyebben; 25 napos gyökerek már egyáltalán nem fertőződnek. Tehát a kikeléstől számított 25 nap az idő, míg a gyökér-üszkösödés veszélyes lehet a lenre. E betegség egyéb növényeken is előfordulhat; kelkáposzta fiatal gyökerén, kelrúpán, spenóton, borsón, lóherén, lucernán. *Védekezés:* mivel az üszkösödést okozó betegségek csírak életképességüket a fertőzött területen, a fertőzéstől számított 10 évig is megtartják, ezen idő alatt az illető területet nem használjuk lentermesztésre. Ugyazintén kerüljük a nedves talajt is.

3. A csiranövények szártövi rothadása a magból alig kikelt növényké szikleivel alatti szártövét támadja meg penészszerű szövetekével, de megtámadhatja és elpusztíthatja a fiatal növény főgyökér-végét is és az egész tenyésztési idő alatt a hajszálgököreket. A megtámadott csiranövény szára elveszti üdeségét, barnásfekete színt vesz fel, összezsugorodik, megvékonyodik és megdől. Különösen a palántanevelő melegágyakban pusztít, mert a betegségek okozója a televénydus talajban is képes élni. Párással levegőben a megtámadott részekben penészfonalak jelennek meg, melyeknek szaporodási csírak képződnek. Ezekkel további fertőzésre képes. A szártövi rothadást okozó penész következő évre az elpusztult részekben áttelel és újabb fertőzésnek lesz a kiinduló pontja. Egymástól nagyon eltérő növényfajok palántáit és csiranövényekét támadja meg. Így megbetegedhetnek ily okból a paprika, borsó, spárga, kelkáposzta, uborka, fejjessaláta; de nem kivétel a mezőgazdasági növények nagy része sem: így a répa, árpa, lucerna, lóhera, csillagfürt, mustár. *Védekezés:* a vetőmag csávázása (Uspulun 0.25 százalék 1 óra; Germisán 0.25 százalék 2 óra; Tillantin 0.25 százalék 1/2 óra). Fontos szabály a melegágyakban mérsékelt nedvességről gondoskodni, hogy a talaj jó szellőző képességgel bírjon. A melegágyak felső rétegére finom homo-

köt, vagy szénport hintsünk. Ha a betegség az előző évben előfordult, akkor a melegágy földjét kicseréljük és a kereket Lysollal vagy Szénkénnel fertőtlenítyük. Ha a betegség felüti magát, úgy a beteg foltokat 2 százalékos Lysol-oldattal jól belocsoljuk.

4. Takarmány- és cukorrépacsirák gyökérrothadását penészgombák okozhatják. Ezek nagy kárt idéznek elő azért, hogy a csirákat megölik; egy részük már a földben elpusztul, mielőtt kikelt volna, másik részük kikel ugyan, de nagyon lassan fejlődik, majd elkezd fonyadni és végül elhal. Ha ilyen hervadt növénykét kihuzunk a földből, azt látjuk, hogy a gyökere barna, vagy fekete színű. A répacsirának ezt a baját gyökérfekélynek nevezik. A répacsirák gyökérfekélye rendszerint onnan ered, hogy a mag már fertőzve volt betegségű csirákkal. Ezért kell a répacmagot pácolni 1 százalékos karbolsavban, 1—2 százalékos rézgalic oldatban, vagy bordóillében 6 órában keresztül, melynek megtörténte után a mag kimosandó. Négy évig a fertőzött területen nem ajánlatos répát termeszteni. Föltétlen egészséges anyarépát használjunk magtermesztésre. Ezen óvintézkedések betartása megvéd bennünket a gyökérrothadás veszélyétől.

Mikor kaszáljuk a lucernát?

Irta: Villax Ödön.

A lucerna legértékesebb szalastakarmányunk. Rendszerint a rozs és őszi keverék után, május hó első felében, vágható s így kiváltképpen alkalmas arra, hogy vele a zöldtakarmányozás folytonosságát biztosítsuk.

A kaszálás általában akkor szokott történni, amikor virágozni kezd. Ekkor tartalmazza a lucerna a legtöbb emészthető táplálóanyagot. Ha a vágás korábban történik, igen tápláló, zsenge takarmányt kapunk ugyan, de

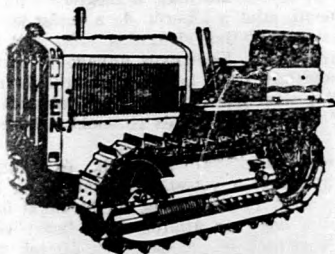
keveset. Ha pedig javavirágzásban, vagy a virágzás vége felé vágjuk a lucernát, akkor az már vén lesz. Az ilyen vén lucernát nem eszik olyan szívesen az állatok és nem is olyan tápláló, mint a virágzás elején vágott.

Az első kaszálás egy részét — esetleg az egészet is — sokszor helyesebb zölden feletetni. Az első kaszálás adja ugyanis a legnagyobb tömeget, s a vastag rendek május havában még nehezen száradnak. A sarjadzó lucerna gyakran átnövi a rendeket, vagy a rendek nyomják el a fejlődést s így a lucerna felszárítása igen nehéz. Ha az első kaszálást zölden etetjük fel, akkor a vágást már korábban, a virágok megjelenése előtt kezdjük akkor, mikor a lucerna már eléggé kiadós tömeget ad. Az ilyen fiatal lucerna különösen az angol malacoknak lesz kitünő takarmánya, melyeknek azon frissibe adjuk, ahogy azt vágjuk. Lovaknak, tehéneknek mindig az előzőnap vágottból adjunk, nehogy azok felpukkadjanak tőle.

Ha szénát készítünk a lucernából, ügyeljünk arra, hogy a vágás lehetősen szép időben törtéjék. Már vágás után másod-harmadnapra — aszerint, hogy szárad a lucerna — a kora reggeli órákban forgassuk a rendeket s negyed-ötödnapra villahegyekbe rakhatjuk. Ha villahegyekbe annyira kiszáradt a lucerna, hogy belőle egy csomót két marokra fogva el tudunk szakítani, már kezdetjük a kazalozást. Ekkor a levél száraz, de a szár még kissé vonódott.

Mind a villahegyekbe való rakás, mind pedig a lucernahordás mindig a hajnali, vagy késő esti órákban törtéjék, mikor az kissé megvonódott. A késő délelőtti, vagy kora délutáni erős napsütésben kiszáradt lucernának legértékesebb részei, a levelei, ugyanis hamar letöredeznek.

Ha az idő nem nagyon kedvező s a lucerna még kazalozásra nem száradt ki, a sarju pedig „nő”, akkor leghelyesebb, ha a lucernát lehordjuk a tábláról és a szérüskertbe

CATERPILLAR

védjegyű

traktorok

Ábrás magyar prospektust
küld a vezérképviselőt:

STEYR MŰVEK RT.

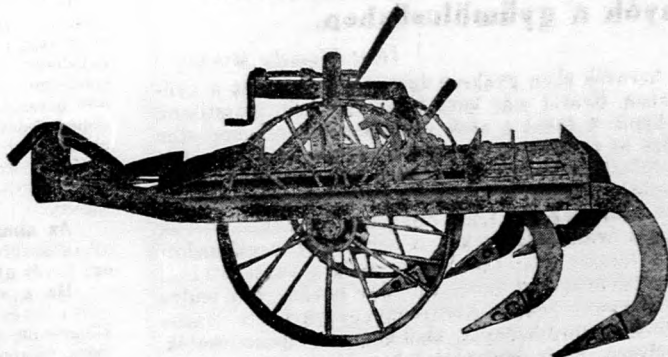
Budapest, VI., Lehel-u. 25.

**Elfűnnek a szikfoltok,
megjavul a meddő talaj,
hol együtt dolgoznak**

KILLEFER

védjegyű

altalajlazító

Bábrendőr.

Németországban az egyik mulatságon bulldogkutya maszkját rendőr egyenruhába öltöztették. Képünk a jól sikerült bábrendőrt mutatja.

kisebb boglyákba rakjuk. Ezeket a boglyákat azután, — mihielyt azokat a szél, nap kellően átjárta — kazalozhatjuk. Ha netán lassan száradna a lucerna, s a kazalbarakás már sietős volna, akkor szalmával rétegezve, keskenyebb kazlakat rakjunk. Tapasztalás szerint az ily kazlakba a kissé vonódottabb lucerna jól utána szárad.

A lucerna — mint tudjuk — a talajt a legdrágább táplálóanyagban, nitrogénben gazdagítja. Ez a gazdagítás, továbbá a talajban visszamaradó sok erőteljes gyökér elkorhadása révén keletkezett telvény éppen olyan hatást fejt ki, mintha a talajt bőségesen istállótrágyáztuk volna. Ez bizonyítja, hogy a lucerna után vetett buza gyakran a megdőlésig buján fejlődik, kiváltképpen, ha az elvénült lucernát idejében törjük fel, hogy a talaj a vetésig még kissé kipihenheti magát. A buzánál e buza fejlődés ellen annak szuperfoszfátoszáásával védekezhetünk, mely műtrágyával, az ilyen nitrogénben gazdagabb talajon, a buza termését is igen fokozhatjuk. A foszforavtrágya egyébként a lucerna felültrágyázására is igen alkalmas. A felültrágyázás ideje rendszerint az őszi. Más műtrágyára a lucernának jóformán nincs is szüksége.

Hernyók a gyümölcsösben.

Irta: Weszely Mihály.

A hernyók ellen gyakran igen nagy a panasz a gyümölcsösben. Ezeket már kora tavasszal kell pusztítani, mert ellepik a fákat s azok rövidesen teljesen kopaszon merednek az ég felé. A hernyók, ha egyik fával végeztek, átvándorolnak a másikra s rövidesen tönkreteszik az egész gyümölcsöst. Mielőtt a kikelt hernyók vándorlásukat elkezdnék, már meg kell tenni minden kiszagdnak ellenük a szükséges óvintézkedéseket. A hernyóktól megtámadott fának a törzsét óvatosan le kell simára tisztogatni és hernyóenygyűrűt kell tenni rá. Már néhány óra múlva észre lehet venni, hogy a hernyóenygyűrű felett össze- gyülekeznek az apró hernyók, ahol könnyen elpusztíthatók. Természetesen, nagy hernyójáráskor jó, ha az összes

fáinkat ellátjuk hernyóenygyűrűvel, hogy a hernyóknak a fán fel és le való vándorlását megakadályozzuk. Amellett pedig, ha valamelyik fán észrevesszük a hernyó pusztítását, azonnal permetezzük meg a fákat valamilyen arzen permetszószerrel, hogy azoknak a lombozatát megmérgezzük s így, ha a lombozatát megmérgezzük s ha a hernyó eszik belőle, elpusztuljon. A bajt azonban meg is lehet előzni, ha a téli hernyózást lekiismeretesen elvégezzük. Ez az ismert hernyófészkek gondos leszedéséből és elvégzéséből áll és távolról sem okoz annyi költséget és fáradságot, mint a kora tavaszi permetezés és a fákban hernyóenygyűrűvel való ellátása. A hernyófészkeket pedig mind el kell égetni és nagyon gondosan vigyázni kell arra, hogy mikor a hernyózást végezzük, egyetlen hernyófészkek se maradjon a fán, mert ha csak egy is marad, éppen elegendő ahhoz, hogy a hernyók kopaszra lelelegeljk az ágakat. A hernyók megsemmisítésénél vigyázzunk arra, hogy kezünket valamilyen könnyű, vékony, de tömött gyapjuszövettel megvédjük, mert a hernyók szőre kellemetlen kiütéseket okozhat a kézen. Ugyszintén nem szabad ezeket a hernyókat a baromfiak részére sem adni, mivel ezektől veszedelmes betegséget kaphatnak és bele is pusztulnak.

A sok ellenség, betegség, mely a gyümölcsfákat lépten-nyomon minden elképzelhető módon bántja, pusztítja, kell, hogy a gazdát is kétszeres éberségre bírja s ösztönözze, hogy a saját érdekében minden lehetőt megtegyen, hogy a bajt gyorsan és gyökeresen kiirtsa, az ellenséget kiverje.

Apró jó tanácsok.

A nemes gesztenyét jellegzetes, nagy gyümölcsöt termő fák magvainak elvetése révén szaporítják. A burokból kihullott magvakat néhány napi szikkasztás után mindjárt el kell vetni, mert csirázóképességük rövid ideig tart. A szikkasztás alatt a magvakat naponként át kell forgatni. Ha a vetés nem történhet meg azonnal, a magvakat a vetésig rétegezni kell.

A nyulzapuka sovány, silány talajban is megermő pillangós, melyet úgy kell termelni, mint a lóherét, de a vetést követő évben csak egy kaszálást ad. Teljes virágzása előtt kell kaszálni, mert szára hamar elfárad. Kesernyész anyagokat tartalmaz, miért is a szarvasmarhák csak lassan szoktathatók reá. A juh szereti. Felfuodást nem okoz. Izletesebb takarmányt nyerünk, ha komócsinnal, juhcsenkesszel és rozsnokkal keverve vetjük.

A buza vetést sok helyen birkával legeltetik és járatták meg, hogy a későbbi megdüléstől a vetést megóvják. Ez a leg-helytelenebb eljárás, mert még az esetben is, ha birkákat őriztetjük, elkerülhetetlen az, hogy az állatok ne a buzanövénnyel legelésejéért ráglák meg és csipjék le, másrészt az állatok még gyors keresztülhajtása és gyors őrizet mellett is egyes helyeken sok kárt tesznek azzal, hogy apró körmeikkel összetaposák az össze-vissza rágott vetésünket. E helyett sokkal jobb módszer a sásolás, mely semmiesetre sem veszélyeztetni tábláink termését, különösen, ha a kasza csak annyit fog, amennyi szükséges.

Ha méhesládjaink gyengék, akkor serkentő etetéssel igyekszünk őket népesebbé tenni. Ezt április közepe táján kell megkezdeni s az akác nyílásáig folytatni. A serkentő etetést estefelé végezzük, hogy a hígított méz illata rablásra ne csábítsa a méheket. Eszköz erre a kétdécliter irtaltalmu és uszódeszkával ellátott alacsony etetővályu, amely a mézkamrába a fedődészká helyére lesz betéve. Az eledel egy része méz és háromrésze vízből áll; ebből mindig csak annyit adunk be, amennyit a család az éj folyamán felhasznál. Serkentő etetésre a lekupolt fedett mézeslöp is alkalmas, amelyet langyos vízzel megpermetezve függesztünk be a család költőfészkebe. A kas lépét befőttes füvegből vagy alacsony vályuból etetjük. Ügyeljünk arra, hogy a serkentőleg etetett családnak elegendő üres lépe legyen.

Az almafa vértetve ellen áprilisban védekezhetünk a legalkalmasabban, úgy, hogy minden vértetűvel fertőzött helyet egy kevés ujjunkra vett káliszappannal bekentünk.

Ha a sertés megesi a baromfiak bélsarát, akkor bizonyára kevés a méz s a takarmányában. Jó lesz tehát minden kilogramm abrakfélére 2 deka szénasavas meszet (takarmánymész, iszapolt kréta) etetni vele mindaddig, míg legelőre nem jár. A legelőn abbahagyja e rossz szokást.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG GAZDATÁRSADALMI HIREK

Felvétel a somogyiszentimrei gazdasági altisztképző iskolába.

A somogyiszentimrei m. kir. altisztképző iskola október 1-én kezdődő kettő éves tanfolyamára pályázatot hirdet. Az iskola célja a mai kor igényeinek megfelelő, igénytelen, az életnek nevelt gazdasági altiszteknek képzése avagy saját gazdaságába visszatérni óhajtó kisgazdáknak nevelése. Évi ellátási, tan- és beltrátsági díj fejében háromszáz pengő fizetendő, ezzel szemben a tanulók teljes ellátást (lakás, fűtés, világítás, mosás, fürdés, orvosi gyógykezelést) élveznek az iskola internátusában. *Elsősorban az egész díjat fizető tanulók vétetnek fel, de indokolt esetben földijas- vagy egész ingyenes helyek is nyerhetők.* Felvétellel már május hónaptól lehet személyesen jelentkezni. Felételhez a tizenhetedik életév betöltése szükséges, idősebb, katonai szolgálatnak eleget tett ifjak előnyben részesülnek és az iskola elvégzése után biztos elhelyezést találnak. Részletes felvilágosítást nyújt az érdeklődőknek az iskola igazgatósága.

Áprilisban 0.44 százalékkal olcsóbbodott az élet.

Dálnoki-Kovács Jenő, az Országos Iparegyesület igazgatója, a napokban állította össze az áprilisi havi indexszámokat. Az élelmiszerárak lemorzsolódása még mindig nem fejeződött be, jóllehet az új tényárak még nem jelentek meg a nagyközönség által vásárolható árban és mennyiségben a piacokon. A megélhetés indexszámának csökkenése az élelmiszer olcsóbbodása folytán április hó folyamán 0.44 százalékkal. Az év eleje óta a megélhetés olcsóbbodása 2.29 százalékkal.

Növekszik a baromfiújlet.

A baromfiújlet Magyarországon csirkében egyre nagyobb arányokat ölt, bár egyes helyeken a felhozatal nem emelkedett. Árak a hét végén 220—240 fillér között mozogtak, míg leves-tyukért 160—170 fillért fizettek. Egyes elhanyagoltabb piacokon párját 550—600 fillérért vásárolták. Igen nagy kereslet mutatkozik napos libában és kacscában, libákért darabonként 400 fillért, kacscáért 150 fillért fizetnek. — A tojáskínálat Magyarországon a hét folyamán visszaesést mutatott, bár az árak változatlanul 6—7 fillér között mozognak a termelőpiacokon, vannak azonban helyek, ahol éppen a gyengébb kínálat következtében 7—7.5 fillért fizettek, viszont másutt 5 filléres ár is előfordult gyengébb minőségű áruért.

Gyapjúnyirási bemutató Miskolcon.

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara juhtenyésztési alosztálya május 11-én, vasárnap délelőtt fél 10 órai kezdettel Miskolcon gyapjúnyirási bemutatót rendezett, hogy a különböző vidékeken szokásos gyapjúnyirási eljárásokat bemutathassa s egy bírálóbizottság közreműködésével megállapíthassa a leghelyesebb és a legtöbb gyakorlati előnyt nyújtó nyirási módot. Ez alkalommal a kamara a helyes gyapjúkezelési módok bemutatása mellett a gyapjúminősítési intézet gyűjteménytárának részleteiből kiállítást rendezett és szakkerület előadást tartott a juhtenyésztő gazdák részére.

Nem tudják fizetni a földek árát Székesfehérvárott.

Az országos földbirtokrendező akcióval kapcsolatban Székesfehérvárnak számos kisgazdája kapott kisebb-nagyobb parcellákat azokból a földekből, amelyeket a várost környező uradalmaiktól az Országos Földbirtokrendező Bizottság megváltás címén vett el. A kiosztott földeket azóta mivelik a földhözjutottak, azonban az évenkénti részletek befizetése nehézségekbe ütközik. Az érdekeltek most memorandumot nyújtottak át Széchenyi Viktor gróf főispánnak és arra kéri, hogy Zavaros Aladár polgármesterrel egyetemben vezesse az érintett kisgazdák küldöttségét Budapestre a kormány elé, ahol kéri fogadás, hogy vagy töröljék az esedékes részletfizetési összegeket, vagy adjanak haladékot a fizetésre.

Párisban is a gabonatózsde megreformálását kívánják.

A francia buza-termelők szövetsége kérésrel fordult a földművelési miniszterhez, hogy a párisi gabonatózsde alapszabályait módosítsa és a tozsdeüzleteket szigorúbb ellenőrzés alá helyezze, továbbá, hogy a minőségig gabona kedvezőbb értékesítését és az árjegyzések megbízhatóságát az árjegyzési módszer reformjával biztosítsa.

Kanadai vetésjelentés.

Kanadában május 1-én a téli búzával bevetett terület nagysága 38,676,000 acre volt, az előző évi 43,690,000 acreval szemben. A téli buza átlagos kondíciója május 1-én 76.7 százalék (ez év április 1-én 77.4, 1929 május 1-én 83.6 százalék) volt. A 76.7 százalékos kondíció acerenként 136 bushel átlagtermést ígér, ami megfelelne 528 millió 100,000 bushel össtermésnek. A multévi össtermés 578,336,000 volt. A rozs átlagos kondíciója május 1-én 84 százalék (április 1-én 82, 1929 május 1-én 87.6 százalék) volt. Ez megfelel 46,831,000 bushel össtermésnek. 1929-ben az össtermés 40,629,000 bushel volt.

A rozsoz buzák.

A Felsődnunántúli Mezőgazdasági Kamarától kaptuk az alábbi értesítést: A búzát nemcsak a különféle gyomok teszik tisztátalanná, hanem értékesítési szempontból gyomként szerepel a buza között előforduló rozs is.

A tozsdei szokvány szerint a búzában 96 százalék tisztaságnak kell lenni. Csak 4 százalék idegen anyagot tartalmazhat, de ebben a 4 százalékban benne vannak az idegen gabonamagvak is. Ha a tisztátalanság ennél nagyobb, ez esetben az értékesítés nehezebb, a kereskedő jóval olcsóbb áron veszi meg az ilyen u. n. rozsoz búzát. Értesülésünk szerint a tozsdein búzában levő rozs miatt az elmúlt évben igen sok kifogásolás történt.

Ezt azért kell figyelembe vennünk, mert főleg kisgazdáink buza-tervetésében nagyon sok a rozs és az a helyzet állhat elő, hogy értékesítéskor a magasabb százaléku rozs miatt a búzát nem lehet megfelelő áron eladni.

A bajon úgy segíthetünk, hogy a búzában látható rozskalászokat még a buza kikalászolása előtt kivagdaljuk. Ez az eljárás már régebben is szokásban volt, az utóbbi években

A szőlőnek, kertnek, gyümölcsfának is

csilisalétromot!

A csilisalétromot 1830 óta, tehát éppen száz esztendeje használják Európában trágyázásra és ezen hosszú idő alatt a gazdák nemzedékeit tette gazdaggá.

**A CSILISALÉTROM
a legjobb természetes
nitrogéntrágya.
Nem savanyítja a talajt!**

Alkalmazására, valamint minden egyéb mezőgazdasági és üzemi kérdésre vonatkozó tanácsot **díjtalanul** ad a

KOMITEE FÜR CHILESALPETER IN BERLIN

**Mezőgazdasági
Szaktanácsadó Irodája**

Budapest, VII., Csengery-u. 22.

A csilisalétrom nem reklám, hanem száz év kipróbált eredményei tették naggyá.

azonban a gazdák erre gondot nem fordítottak, mert a buza értékesítése eddig nem ítközött nehézségekre. A mai nehezebb értékesítési viszonyok között azonban a gazdának újból figyelmet kell fordítani arra, hogy a buzavetésekben a rozskaliszokat kivagdalfjakk.

Nagy mértékben csökkent Fejér vármegye állatállománya.

Fejér vármegye közigazgatási bizottságában *Parkas Gyula* állategészségügyi főfelügyelő jelentést tett a vármegye területén a napokban lefolyt állatösszeírás eredményéről. A jelentés szerint a marhaállomány 4000, a juhállomány 11.000, a sertésállomány 6900, a loállomány 2000 darabbal kevesebb, mint a múlt évi. Ennek okát abban látja, hogy a kiszagdák a gabona árából nem tudván szükségleteiket fedezni, kénytelenek állatállományukat eladogatni és a hiányzó szükségleteket azok árából fedezni.

Nagyarányú járási gazdagylülés Nagykanizsán.

Május 11-én, vasárnap, délelőtt tartotta a nagykanizsai és letenyei járás népes gazdagylülését a városháza dísztermében. A gyűlést *ujnépi Elek* Ernő nybírtokos, a nagykanizsai járási mezőgazdasági bizottság elnöke, nyitotta meg, rámutatva a mezőgazdasági és ipari árák aránytalanságára s a kamara érdekvédelmi munkásságának fontosságára. *Kiss Elemér* kamarai igazgató a gazdasági válság okait fejtegette s rámutatott a kormány agrárpolitikai feladataira. *Kovács-Sebestyén* Miklós nybírtokos, a letenyei járási mezőgazdasági bizottság elnöke, a kismembek földvásárlásához szükséges hitel biztosítását sürgette s rámutatott a letenyei járás lehetetlen utvi viszonyaira. *Gyömöréy István* dr. országyűlési képviselő a típus-termelés szükségességét hangoztatta és a borválsággal foglalkozott. *Füher György* kamarai fogalmazó javaslatára a gazdagylülés *tárlatokat az ellen az aránytalanság ellen, amely a földművelésügyi és a kultuszárca költségvetésében mutatkozik. Kegyelmes János* orszonnyi gazdálkodó a politikamentes szervezkedés jelentőségét emelte ki, majd határozati javaslatot terjesztett elő arra nézve, hogy a mezőgazdasági kamarának továbbra is nyújtsa a kormány állanságyát. Ugyancsak határozati javaslatban kérte a földművelésügyi minisztériumot arra, hogy a mezőgazdasági kamarák felterjesztéseivel a jövőben behatóban foglalkozzék. *Vass Zoltán* dr. gazdasági felügyelő a kulturmérnöki munka lassúságát kifogásolta. *Náray* Andor gazd. akad. tanár pedig a tejértékesítés nehézségeiről beszélt. A gyűlésen 25 szónok szerepelt. A kiszagda szónokok községeik bajait és kívánságait terjesztették elő a kamarához, orvosias céljából. Kifogásolták a közmunkaváltság kivétele körüli aránytalanságokat, a földreformúldok magas árát, a tej ellenőrzés visszásságait, a tűzrendi szabályzatot, a közlekedési rendeletet stb. A gyűlés táviratilag üdvözölte *Mayer János* földművelésügyi minisztert, kérve arra, hogy tárcája érdekeit hálhatóságban védelmezze. Ugyancsak táviratilag üdvözölték *Hojos Miksa* grótot, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnökét is.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara közgyűlése.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara május hó 11-én tartotta Keeskeméten tavaszi közgyűlését igen nagyszámu gazdaközönség jelenlétében.

Vitéz *Purly Emil* kamarai elnök nyitotta meg a közgyűlést és üdvözölte Magyarország kormányzóját tizéves jubileuma alkalmából.

Az elnök előterjesztését azzal vezette be, hogy nem akarja a gazdaközönség lehangoltágát a gazdabajok ismétlésevel növelni, hanem inkább a gazdasági válságból kivezető utakra akarja a figyelmet felhívni. Mint kedvező jelenséget említette, hogy ma már a másfoglalkozásbetiek is belátják, hogy a mezőgazdasági sorsa közös sors és emélfogva foglalkoznak vele. A terményértékesítés kérdése ma már általános érdeklődés tárgya, kormányzatnak behatóan foglalkozik vele, különösen a mezőgazdasági termények kivételével, amely téren jelentős eredményeket értünk el.

Bizalommal tekint a jövő elé és kéri a gazdatársadalmat, hogy a maga részéről is tegyen meg minden tőle telhetőt a mezőgazdasági válság elleni küzdelemben, első sorban is járjon elől jó példával abban, hogy a konjunkturális időben ránk ragadt tulságos igényeket szállítsuk le, mert minden foglalkozási ágak között a gazdálkodás a legbizonytalanabb, a gazdának van a legmesszebbmenő takarékoságra szüksége. Rámutatott arra, hogy a különféle gazdagyléseken számtalan panasz és az erőket szétforgácsoló meddő politikai viták mellett sok jó gondolat és megfontolásra érdemes javaslat is felmerült. Utóbbiakat összefoglalva és reuszembe véve, mint ha-

tározati javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, mely a válságból való kibontakozás útját megjelölve, a gazdatársadalom egységes kívánságát tünteti fel.

Geszteyi Nagy László kamarai igazgató terjesztette elő ezután a Kamara elmúlt esztendejéről szóló jelentését. Az általános nehéz gazdasági viszonyok változása után rátért a Kamara nehéz helyzetére, melyet azzal is igazol, hogy jelenleg mintegy 90.000 P hátraléka van a Kamarának, amely közel felét teszi ki az egész költségvetésnek. Természetesen ez a körülmény nagyon megnehezíti a Kamara közérdekű működését. Majd a Kamara intézményeit ismertette s megemlékezett a *Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet*, a *Talajtani Intézet*, a *Bakteriológiai Intézet*, a *Mintagyűmölösés és Kertmunkásképző iskola*, továbbá a *Kamara szakoktatási tevékenységéről*.

A jelentéshez hozzászóltak *Korács Jenő* (Hódmezővásárhely), aki különösen a mezőgazdasági bizottságok működéséről, *S. Bálint György* (Makó) a tanyavilág érdekében kifejtett működéséről, *Korom Mihály* (Szeged) a mezőgazdasági munkás- és családgyekekrol emlékezett meg.

A közgyűlés végül az évek óta gyakorolt szokásához híven, ünnepléyes keretek között *elismerő oklevéllel és könyvjutalommal* tüntetett ki *ti olyan férfit, akik, bár különböző társadalmi állásban, de egyforma hazafias buzgalommal a fatu és tanyja fejlesztése körül érdemes működést fejtettek ki. Ugyancsak kitüntetésben részesített ti olyan gazdasági család és munkást, akik hosszú ideig hűséggel szolgálták munkaadójukat.*

Walkó külügyminiszter magas kitüntetése.

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére megengedte, hogy *Walko* Lajos dr. külügyminiszternek a hágai és párisi tárgyalások sikeres befejezése alkalmából az e tárgyalások körül kifejtett kiválóan értékes működéséért teljes elismerését tudtul adják. Ezt a magas kitüntetés csak *Bethlen István* gróf miniszterelnök, *Korányi Frigyes* báró, nyugalmazott miniszter és *Jánky Kocsárd* nyugalmazott lovassági tábornok kapta meg.

— **Károly svéd királyi herceg Budapestén.** *Károly* svéd királyi herceg négytagu kíséretével két nagy turaautón Budapestre érkezett. Szombaton, május 17-én megtekintették azt az emléktáblát, amelyet *Károly* herceg énekén, XII. *Károly* svéd királynak Magyarországon való átvonulása évfordulóján helyeztek el a Váci-utca és Irányi-utca sarkán levő iskolaépületen. Kelet felé Budapest az utolsó város, amelyet *Károly* herceg meglátogat és innen Grácra keresztül Olaszországba utazik.

Tea a kormányzónál. Magyarország kormányzója és felesége május 16-án, pénteken délután 5 órakor a királyi Várkertben teát adtak, amelyre hivatalos volt Magyarország társadalmának színe-java. *Horthy* Miklós kormányzó és felesége, valamint *iff. Horthy* Miklós fogadta a vendégeket, akik között ott voltak a főhercegi családok, a diplomácia tagjai, *Angelo Rotta* pápai nunciussal az élükön, *Bethlen István* gróf miniszterelnök és a kormány többi tagjai, *Serédi* Jusztinián bírnok-hercegprímás, a katolikus és protestáns püspökök, a felsőház és a képviselőház tagjai, a tábornoki kar, a gazdasági, művészi és írói világ, valamint a sajtó képviselői.

Népházavatás a galambosi tanyán. A kiskunfélegyházi galambosi határrezsben gazdasági népház épült, amelyet május 11-én avattak fel. Az avatási ünnepély szentmisével kezdődött, amelyet *Zámbó Dezső* esperes-plébános mondott a népház nagytermében. Megjelentek *Toldy* Jenő apátplébános, dr. *Kiss István* országgyűlési képviselő, dr. *Tóth József* polgármester, a Faluszövetség képviselője és számos helybeli előkelőség. Az ünnepi beszédet *Nagy Sándor*, a Faluszövetség igazgatója tartotta, utána dr. *Kiss István*, a kerület képviselője ismertette a nehéz gazdasági helyzetet. Utána a szegények megvendégelése és a népjóléti miniszter által adott ruhák szétosztása következett. Az ünnepséget bankett fejezte be.

A szegedi egyetem menekülésének évfordulója. A Kolozsvárról menekült egyetem száműzetésének tizenegyedik évfordulója alkalmából az egyetem épületére ki-tűzték a gyászlobogót és az est folyamán az egyetemi ifjuság néma felvonulással tüntetett. Félnyolc óra után a központi egyetem bejárata előtt sorakozott fel az ifjuság és a Magyar Hísekegy elmondása után *Györffy* István dr. rektor megindult hangon emlékezett meg a tizenegy év előtti menekülésről.

Ha tavasz követe lennék...

Bár lennék én örök külső követe,
Akit didergő csüggedők várnak,
Diadalokkal fogadott futárja
Sárga kalászt érlelő, szép nyárnak.

Gyöngyvirágok sorfalán át is meglátnám
Harmatfényes májusi mezőkön,
Az öreg Nyomornak átbicegő árnyát,
A sors újját a rózsás felhőkön.

A sok csokor között, mit nekem adnának,
Megismerném színét a hűségnek,
A fény mögött a szemeket, amelyekben
Igaz érzések lángjai égnék.

Látnám Erdély kigyullt falvainak üszkét,
Megkínzottak, könnyes, esdő arcdát,
Báránynak ordas farkasokkal vívott
Borzongató csethálálharcát.

A füst mögött látnám Nagymagyarországot,
Bokrétáját Isten kalapjának,
Melyet kegyetlenül széjjelmarcangoltak,
Melyet most is éhes férgék rágnak.

Meglátnám a délibábnak reszketését,
Bemre letűnt képeit nagy multnak,
Meghallanám magyar templomok zsolttáradt,
Melyben bizók fohászaibugnak.

Kiérenném a tömjénből a köznapot,
Ünnepi szavakból inség hangját,
A szeretetnek nagy kincsét pénzzé tennem,
A szerénynek részöket megkapnák.

Kibontanám tavaszi nap aranyhaját,
Hogy a szenvedő az üdröt lássa,
Hogy reá is ömöljön már egyszer bőven
Május boldogító ragyogása.

PETRÁSSI P. PÁL, Eperjes.

Kitüntetett jegyző. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére vitéz Bodnár Lajos tiszakeszi jegyzőnek önfeláldozó és bátor magatartással véghezvitt életmentését a magyar bronz érdeméremet adományozta.

Szigorúan megbüntetik az autók dobálóit. A belügyminiszter körrendelettel fordult az összes hatóságokhoz, amelyeket felhív az autók fokozottabb megvédésére. A rendelet szerint, különösen vásár- és ünnepnapokon, valamint ezeket megelőző és követő hétköznapi napokon állandó ellenőrzés alatt kell tartani az országutakat, hogy a csinytevő gyerekek és éretlen suhancok kárt ne tehessenek az uton közlekedő autókban és utasokban. A kárttevőket szigorúan meg kell büntetni. A körrendelet arról is intézkedik, hogy a tanítók oktassák ki a tanuló ifjúságot, milyen következményei lehetnek az autók megdobálásának.

Leleplezték a királyhegyesi hősök emlékművét. Királyhegyes község a napokban leplezte le hetvenöt hősi halottjának díszes emléktábláját. Az ünnepségen Nagy Gyula főszolgabíró megnyitó beszéde után Tarnay Ivor alispán méltatta a hősihalottak példatadó áldozatát.

Késsel szurta le a bikát. Fábán István szigetvári lakos a napokban Kacsota község határában kocsijával tojást szállított Szigetvárra. Amint a község határához érkezett, egy elszabadult bika a kocsijának támadt és árokba fordította. Az egyik lovat valóságos fölnyársalta a bika. Fábán nem vesztette el lélekjelenetét, bicskát rántott és azzal több helyen úgy megszurta a bikát, hogy az állat menten kimult. Az egyik szurás a bika szívére ért.

Meghalt Nansen sarkkutató. Fritjof Nansen dr., a világhírű norvég sarkkutató május 13-án 69 éves korában Norvégia fővárosában, Oslóban elhunyt. A világhírű sarkkutató 1880-ban tűnt fel, amikor egy tengerészkapitány kíséretében végig kutatta Grönland ismeretlen részeit. 1893-ban pedig világhíres északsarki utját tette meg. Nansen 1897. óta volt az oslói egyetem tanára. A Népszövetséggel kapcsolatos munkájáért 1921-ban Nobel békedíjjal tüntették ki.

Temetőbe mentek az adóért az oláhok. Az Oláhországban lévő Bajeni községben történt, hogy temetés alkalmával megjelent a temetőben az adófőnök és több csendőr kíséretében a temetésen résztvevőktől különféle illemtételeket akart beszélni. A gazdák annyira felháborodtak a gyászszertartás megzavarása miatt, hogy megtámadták a csendőröket és az adófőnököt. Véres verekedés keletkezett a csendőrök és a gazdák között, végül is a csendőrök menekülni voltak kénytelenek. A csendőrök később erősítést hoztak s a gazdák közül tizet lázadás címén őrizetbe vettek.

Rablómerénylet a Gellérthegyen. Május 14-én Budapesten az egyik gellérthegy-i villában ismeretlen tettesek rablómerényletet követtek el. Neumayer Sándor építész felesége egyedül tartózkodott a villában, amikor egy 25 év körüli nő és egy idősebb férfi kereste fel azzal az ürüggyel, hogy a kiadó lakást óhajtják megtekinteni. A látogatók félórát tartózkodtak a villában, majd amikor távozni készültek, leteperték az aszszonyt és megkötözték. A támadók ezután felforgatták a lakást és az ott talált összes értékeket magukkal vitték. A merényletet csak az esti órákban fedezték fel. A rendőrség azonnali erélyes nyomozást indított a tettesek közrekerítésére.

Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendes bélműködést biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a Ferenc József viz szív- és idegbajosoknak, vese- és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csuszban szenvedőknek is nagyon jót tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Lipovits Antal és felesége.

Lapunk hű barátja, Lipovits Antal és felesége született Szalay Mariska, május 29-én üli házasságának első évfordulóját.

Nagyvárad.

Régi szép városunk,
Szent László városa,
Az oláhé mostan,
Tőlünk elorozta!

Miért fogadták be
Ősapáink őket,
A magyar hazába
A gonosztevőket?

A magyar nemzethez
Oh, mily hálátlanok;
Pusztítják vérünket,
Gyilkolnak a gazok!

Nem soká lesz övék,
El nem bitorolják,
Magyaroké lesz még
Szent László városa!

FURKA ANDRÁS (Dévaványa)

Szállítási kedvezmény sovány sertésekre. A MÁV és HÉV összes vonalaikon sovány sertések szállításánál 10 százalékos tarifamérséklést engedélyeznek díjszabás szerinti áraból. A kedvezmény mér életbe is lépett.

Szénkénéget ivott bor helyeit. Molnár Imre 69 éves tihanyi gazda a napokban ürgeket irtott szénkénéggel. Reggelizés alkalmával aztán tévedésből a szalonnára nem a borból, hanem a szénkénéges üvegből hajtott fel egy jó kortyot. A szerencsétlen emberen nem lehetett segíteni, pár óra múlva szörnyű kínok között meghalt.

Szurkálás a lakodalomban. A borsodmegyei Szőlőliget községben a napokban lakodalom után a legények között verekedés támadt. A dulakodás során Fecske Dávid régi haragosát Dobó Istvánt tarkón szurta. Dobó azonnal szörnyethalt. A verekedésben Fecskét is háttaszurtták, úgy, hogy életveszélyes állapotban szállították be a miskolci kórházba. A csendőrség nyomoz a késelők ügyében.

Szerencsétlenség a cséplőgépnél. Lebach László földbírók bacsorsodi pusztáján a napokban cséplőgépet próbált. A gépprobánál jelen volt az uradalmi bogárné 9 éves kis fia is. A gőz a gép egyik pakolását kivágta és a kiömlő forró gőz a bogárné fiát teljesen összedőgezte. A gyermeket a bajai kórházba szállították, ahol súlyos sebébe belehalt.

Léggömböket bocsátott föl a Meteorológiai Intézet. A Meteorológiai Intézet a magas légrétegek kutatása céljából május 13-án, 14-én és 15-én műszerekkel felszerelt léggömböket bocsátott föl. Az intézet ezúton kéri a megtalálókat, hogy Meteor-Buda címzésű táviratban közöljék az intézettel pontos címüket. A kosár érintetlen állapotban való megőrzőjének összes költségeit megtérítik és husz pengő jutalmat adnak. A műszerkosár felbontása súlyos büntetés alá esik, mert a tudományak igen becses főljegyzések a felbontás alkalmával könnyen megsérülhetnek.

Hasbarugta a ló. Szeles András nagylőcai gazda kérempáron haladt a faluban és elakarta kerülni az előtte menő lovakat. Az egyik ló Szeles Andrást hasbarugta. A fiatal ember sérülésébe belehalt.

Tűz a moesai malomban. Mocska községben a hengermalom gépházában tűz ütött ki és a gépház teteje a lángok martaléka lett. A gépek súlyosan megrongálódtak és a kár huszezer pengő felül van.

Bulgáriában havazik. Bulgária magasabb vidékein május 16-ikára virradó éjszaka nagy havazás kezdődött. A hőmérséklet az egész országban erősen süllyedt. A hegyeket félméteres hó borítja.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Kérjük azokat az igen tisztelt Előfizetőinket, akiknek előfizetése május hó 31-én lejár, hogy a mellékelt befizetési lapon az előfizetési díjakat hozzánk juttatni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:

negyedévre . . . 2 P
félévre . . . . 4 P
egész évre . . . 8 P

Mutatványszámot — levelezőlap kérésre — ingyen küld a

KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., József-körút 5.

Rablótámadás az országuton. Jászfényszaru község határában Pál Ilona 19 éves gazdaleányt egy ismeretlen férfi megtámadta, megkötözte és kosarát, amelyben 30 pengő volt, elrabolta. A rabló a támadás után megszökött. A csendőrség megindította a nyomozást.

Leesett a fászkocsiról. Tiszapolgár községben Fővnyes tanyán Kis Mihály 45 éves gazdasági cseléd leesett a fával megrakott kocsiról. A szekér kerekai áthaladtak a szerencsétlen emberen, aki olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy másnapra meghalt.

Agonytápostá a bika. Rinyaszentkirály község tehénpásztorát Furkó Jánost egy megvadult bika felöklelte és úgy megtápostá, hogy a szerencsétlen ember néhány órával később meghalt. A szomorú véget ért pásztor három gyermeket hagyott hátra.

Elaludt a sinek mentén. Kovács Mihály szulimáni gazda a szőlőben mulatott és amikor ittas fejfel hazafelé tartott, a vasuti sinek közé esett, ahol azután elaludt. A Szigetvár és Kaposvár között járó vegyesvonal valamennyi kocsijával átrobogott az alvó gazda feje fölött. Az egyik lelőgő vaskapocs betörte Kovács fejét, azonban a sérülés nem veszélyes.

Sikkasztó községi irnok. Raj József banai községi irnok a Hitelszövetkezettől tízezer pengőt sikkasztott. Az irnok a sikkasztás után megszökött. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a sikkasztó irnok kézrekerítésére.

A buzázólevelek átszámítási kulcsa. A Pénzügyi Központ közli, hogy a buzaértékre szóló kölcsönök törlesztése részleteinek fizetésekor és a buzázólevelek kamatszelvevényeinek beváltásakor június hónapra átszámítási kulcs gyanánt egy métermás buza fejében 21 pengő 65 fillért kell alkalmazni.

Gyújtogató tüzoltó. A zemlénmegyei Horka községben az utóbbi hetekben napirenden voltak a tüzesetek, számos lakóház és gazdasági épület lett a lángok martaléka. A tüzet minden esetben gyújtogatók okozta, de a tettest csak most sikerült letartóztatni Rácz Lajos 27 éves horkai önkéntes tüzoltó személyében. Rácz Lajos töredelmes vallomása során azzal védekezett, hogy pirománias és eme szenvedélyének nem tud ellenállni. Érdekes, hogy Rácz az összes, általa előidézett tüzeseteknél olyan bátor és önfeláldozó magatartást tanúsított, hogy a községben mindenki más gyanúba jöhetett volna, csak ő nem.

Tüntettek a szegedi munkanélküliek. A szegedi munkanélküliek május 14-én tüntetésre gyűltek össze a Leher-téren, ahonnan négyes sorokban a városháza elé vonultak. A polgármester meghallgatta a munkanélküliek kérelmét és intézkedésére az egyik tanácsnok táviratlag sürgette meg Budapestet a Dorozsma-elyői csatorna megépítésére kért 300.000 pengős állami támogatást.

Egy korsó ezüstöt találtak a szőlőhegyen. Szegedi Pál salomvári gazda a napokban szőlőhegyén cserépkorsót talált, amelyben több mint ezer darab régi ezüstforint volt. A pénz a XVII. századból származnak. A leletet ideiglenesen a megyei levéltárban helyezték el.

Átjött a határon egy ittas szerb határőr. Graba Vili szerb határőr május 13-án egy és három óra között a kübekházi csendőrszekerület területén a rabeli és óbcbai vasuti állomás között levő határretn ittas állapotban teljes felszereléssel átlépte a határt. A szerb határőr jelenleg a szőregi vámműszakasparancsnokság őrizetében van.

TANÁCSADÓ

Kérdés: *Sertézszirom megavasodott, hogyan lehetne a zsirt megjavítani? (S. J.-né, Sárszentmiklós.)* — **Felelet:** Tapasztalt gazdaszanyok szerint az avas zsirt újból ki kell sütni vöröshagyma szeleteket kell belekeverni és a kisültött zsirt pedig leszűrni.

Kérdés: *Hogyan lehet a csalánt értékesíteni? (Özv. P. R.-né, Tóváros.)* — **Felelet:** A csalán szárában levő rostok oly értékesek, mint a kenderé. Minthogy azonban gyűjtésük nem gazdaságos, csak a háboru alatt vették igénybe a csalánt, mint fonalás növényt.

Kérdés: *1905-ben a kalocsai törvényszék 85 forint megfizetésére kötelezte a tettezt. Követelhető-e ez most rajta? (Kérdi 124. sz. előfizető.)* — **Felelet:** Az idevonatkozó pert legkésőbb 1929 április 1-ig kellett volna megindítania. Ezen követelés ugyanis valorizáció alá tartozik, az ezt szabályozó törvény pedig a perek megindítását csak a fenti határnapig engedélyezi.

Kérdés: *Vettem egy tehent, melynek ürülékében 3-4 milliméter hosszú álék vannak. A tehén nyugodtan viselkedik, rendszeren eszik és különösebb baja nincsen. Az állat nemokára ellik, de még lehet fejni és teje használható. Milyen elősködők lehetnek az ürülékben? (Hú előfizető 1063.)* — **Felelet:** Rövid leírásból nem tudjuk megállapítani, hogy miféle elősködőkről van szó, azért legjobb lesz, ha néhányat küld be hozzánk jól bedugaszolt füvecskében, mikor is készséggel megállapítjuk és az orvosserét is megírjuk.

Kérdés: *1. Hogyan lehet a méhek lépjéből viaszot csinálni? 2. Lehet-e a méhviaszból hidegen kemény oltóviaszt készíteni? (L. J., Csajág.)* — **Felelet:** 1. A viasz kiolvasztásának legegyszerűbb módja, mikor fazékban felforraltjuk s amikor már a viasz mind a víz tejében van, átszűrjük szitán hideg vízbe, ahol az átszűrt viasz megfagy s kivethetjük a vízből. Jobb munka végezhető bizonyos berendezésekkel, pl. a Tichy-féle gőzvaszolvasztóval, melynek leírását Ignác: A méhészet című kiűfű könyvecskéjében olvashatja. E könyv megszerzését kiadói hivatalunkban 4 pengőért. 2. Hidegen folyó faviasz készítéséhez vegyünk két kg. tisztított szurkosfenyő-gyantát, egy kg. terpentinnyantát, 250 gr. méhviaszt. Ezen alkotrészek nyitott tűzmel, folytonos keverés mellett olvasztanak meg. Azután 250 gr. ricinusolajat tegyünk hozzá, jól megkeverve, mire az edényt helyezik messze a tűztől, hogy kissé hűljön le a keverék, de ne legyen egészen hideg, akkor óvatosan, folytonos keverés mellett, vékony sugárban öntsünk hozzá lassan fél liter 90°-os denaturált szeszt (spirítusz). Ezen kész faviasz jólzáró plédobozba helyezve hosszú ideig áll.

Kérdés: *Néhány darab tavalyi almaja szemésem van, melyeknek öt-hat centiméter hosszú hajtása van. A hajtásokat a hangyák nagyon etteik. Néhányan pedig penészbogarat lehet látni. Mit csináljak a szemcsékkel? (Hú előfizető, Sajtör.)* — **Felelet:** Keresse fel a legközelebbi hangyabolyt, abba furjon lyukat, öntsön ebbe 1-2 deciliter szénkéneget, majd hírtelen tapossa be a lyukat. Ha a lyukat nem taposná jól be, a szénkének gázok kiömlenek és nem pusztítanak el a bolyban levő hangyákat. A szénkéneget robbanó szer, tehát közelében pipálni nem szabad!

Kérdés: *Két darab sovány fejstehenem van s az állatokat hizaltába fogtam. Sulnyuk nem gyarapszik, mit csináljak, hogy hízzanak az állatok? (K. I., Alap.)* — **Felelet:** Próbálja meg naponta csak egyszer fejni a teheneket úgy, hogy egy kevés tej még maradjon a tőgyben (tehát ne az utolsó cseppig!) és adjon nekik egy-egy marék keserűsőt, hogy gyenge hasmenést kapjanak. Ezek az eljárások sikerre szoktak vezetni.

Kérdés: *Lovam köhög, nem eszik rendszeren és állandóan szomorú. Mi lehet ennek az oka és hogyan lehetne házilag gyógykezeltetni? (Sz. B., Mikóháza.)* — **Felelet:** A köhögés sokféle betegség kísérője lehet. Ezen egyetlen tünet alapján nem tudunk orvosszert ajánlani. Vizsgálta meg állatorvossal!

Kérdés: *A Leghorn baromfiak takarmányozásánál a szokásos husz százalék huslisztet lehetne-e valamilyen olcsóbb anyaggal helyettesíteni? (Sz. B., Mikóháza.)* — **Felelet:** Kell az anyagból a keverékbe tenni? (V. F., Kalocsa.) — **Felelet:** A husliszt pótolható volna halak vagdalékával vagy hushulladékokkal (pacal, bét stb.) melyekből, ha friss, háromszor annyi kell a keverékhez, mert a friss húsban sok még a víz. Romlott húst vagy hushulladékot ne adjunk a baromfinak se, mert a benne képződött húsmergek esetleg megbetegítenék, sőt elpusztíthatnák.

Kérdés: *Hogyan kell a joghurtot készíteni a tehéntejből? (R. M. I., Szentes.)* — **Felelet:** A joghurt készítése a következőképpen történik: Egy liter egy negyed óráig 80 °C-ra hevített s utána porcellánedényben 45 °C-ra lehűtött savanyú tejet olunk be 20-30 cm³ baktérium-tenyésztéssel s így hőmérsékleten tartjuk 5-6 óráig. Az így készült savanyítóval oljuk be a joghurt készítésére szolgáló tejet, a beoltandó tej mennyiségének 25%-át kitevő savanyítóval. A beoltott tejet 35-40 °C-on tartva befedve állani hagyjuk 4-6 óra át, mire az megalszik. Fogyasztásig télen 10-15 °C hőmérsékleten tartjuk, nyáron a jégre tesszük. Legfőbb előnye, hogy míg az aludtej csak nyáron kifogástalan, a joghurt télen is jótízi és egészséges minőségű. A baktérium-tenyésztést a Budapesti Állatorvosi Főiskolától, vagy a Magyaróvári Tejkisérleti Állomástól szerezhető be.

Kérdés: *Scabad-e a szőlőt virágzás alkalmával permetezni? (Cs. M., Regöly.)* — **Felelet:** Virágzaskor nem szabad a szőlőt permetezni.

Kérdés: *Rózsámat minden nyáron zöld bogár lepi el, annyira, hogy a rózsák nem képesek hajtani. Mivel orrosoljam a bajt? (Gazda- és Munkáskör, Kőtelek.)* — **Felelet:** Rózsáin bizonyára levéltetvek tanyáznak. Írtásukra permetezze őket erős szugárban és bőven 1.5%-os káliszappanoldattal. (Tehát 10 liter meleg vízben 15 deka zöldszappant oldjon fel) vagy olyan, melyben kvassialé is van. Ez utóbbit úgy készíthet, hogy 10 liter vízbe tesz 1.5 kg. kvassiaforgácsot, ezt felforraltja és 24 órai állás után összekeveri olyan vízzel, melynek 10 literjében 1.5 kg. zöldszappan van feloldva. Most az így nyert 20 liternyi keveréket felönti 80 liter tiszta vízzel. Ez a kész kvassialé, mellyel a permetezés megkezdhető.

Kérdés: *1. Mikor időszerű a szudáni mag vetése? 2. Hány kilogramm szükséges egy hektáris haldra? 3. Hány éves növény a szudáni fű? 4. Hol lehet a magját beszerezni. (Cs. J., Egyed.)* — **Felelet:** 1. A szudáni fű vehető április végétől június végéig bármikor. 2. Egy kat. holdra gabonaszortávolságra 32-35 kg. vetendő. 3. Egyéves növény. 4. Magja beszerezhető Budapesten és a legtöbb nagy magkereskedésben.

Kérdés: *Tyukjaim között ismeretlen ragályos betegség dúl. Eddig borsóval és jódglicerinnel kezeltém az állatokat. Miféle betegség lepte meg a tyukokat s hogyan lehet ellene védekezni? (K. G., ref. lelkes Kópocsapáti.)* — **Felelet:** A tyukok közt feléppert ragadós betegség minden valószínűség szerint baromfihimlő és baromfidifteria. A göböket lenolajjal kell felpuhítani és leválasztani, a szájjban levő lepedékeket pedig jódintúrával esetlenül. Egyébként a betegségről és orvoslásáról hosszabb cikket közlünk a mezőgazdasági rovatban. Tessék azt is elolvasni.

Kérdés: *Epreskertünkben igen sok a tücsök, amely sok kárt okoz. Hogyan lehet a tücsöket pusztítani? (D. L. J., Dunabogdány.)* — **Felelet:** A fekete tücsök tényleg kártékony állat. Ez idén sok van s nagy károkat okoz. Nyirfavesszővel szokták egyonverni a kertekben, de meg lehet próbálni permetezésüket a Chinoin-nál (Ujpest, Tó-u.) kapható Libex nevű szer 5-6 százalékos oldatával, mely megöli őket.

Kérdés: *1. Hol kaphatok olcsó áron prémmulat tenyésztési célra? 2. Van-e többfajta prémmulat és mennyibe kerül egy darab? 3. Állandóan kell-e a nyulnak vizet adni? (R. K., Kalocsa.)* — **Felelet:** 1. Forduljon a gödöllői m. kir. Baromfitenyésztő Telep igazgatóságához (Benkő Pál gazd. főtanácsos), hol esetleg kedvezményes áron kap tenyésztőanyagot. 2. Prémmulat: az ezüst-, a csinesilla, az orosz-, a hermelin-, a bécsi árukat nem tudjuk. Áruk a minőség szerint 5-20 pengő darabonként. Kedvezményes ár. 3. Mindig kell a nyulnak vizet előbetenni.

Kérdés: *Pöldemet kiadtam haszonbérbe, de a bérlő nem kezeli szerződés szerint a földet. Beperehitem-e érte? (Egy hü előfizető, Vasvár.)* — **Felelet:** A bérlőtet fel kell mondanía azonnali hatállyal és azután a bérlőt beperelni az okozott károkkért valamint a helytelen művelésért és nem kellő trágyázásért.

Kérdés: *Melyik fajta búzát érdemesebb vetni? Az acélos búzát vagy pedig a nemesítettet? (S. J., Pula.)* — **Felelet:** A növény-nemesítők már minőségű búzákat is hoznak forgalomba. Ha tehát megírja, hogy nemcsak a termés mennyiségére, hanem a buza minőségére is súlyt helyez, akkor ilyen magot is kap. Hogy minden nemesített buza gyenge minőségű ad, az tévtan.

Földbirtokosok figyelmébe! Akik rövidesen jelentkeznék, azoknak még 30 holdon felüli birtokuk folyóstatunk 7 ére fél százalékos típusú törlesztéses kölcsönt. Rövidebb vagy hosszabb időre I., II., III., helyi nagykamatu tartozásokat illetékmétezen bekonvertálunk. — Helyszíni becsés nék. Inyen felvilágosítást nyujt: **Agrária Részvénrtársaság** Budapest, Erzsébet-kört 2.

A FÖLDOSZTÁS.

— Népszínmű három felvonásban. —

Irta: ifj. K. Kálmán Sándor nógrádverőcei kispapja.

A darabot a „Vasárnap“ műkedvelő-olvasói a szerző engedélyével díjmentesen előadhatják.

(3-ik közlemény.)

III. jelenet.

(CSORBA, ÖRZSI.)

ÖRZSI (*kijön a házból*): Itt vagyok édesapám!

CSORBA: Gyere ide közelebb, beszélni akarok veled.

ÖRZSI: Hallgatok kigyelmedet.

CSORBA: Nem soká kerülgetem a dolgot, nézz ide erre az asztalra, ócska öreg tálkalmány. De büszke vagyok rá, ha valami fontos dolgot köllött megtárgyalni az apám meg az öregapám életibe, mindig emellett lett elintézve. Az öregapám házasságát itt döntötték el. Az apámét is. Az anyámat is, az ő lánytetsvéreiket, mind ennél az asztalnál kérték meg. Hála Istennek, mindnek jól sikerült, most te is leterited fehér abrosszal, mint ők szokták.

ÖRZSI: Csak nem házasságot akar most is kigyelmed tárgyalni mellette?

CSORBA: Azt. Még pedig veled.

ÖRZSI: No erre kíváncsi vagyok, melyikünkről lesz szó, édesapám.

CSORBA: Mind a kettőnkéről.

ÖRZSI: Hát tényleg házasodni akar kigyelmed?

CSORBA: Nem vagyok még öregember, ötvenegy éves.

ÖRZSI: Nem bánom édesapám, vegyen el akit akar, csak a Böttös Teresit ne hozza ide, mert én nem maradok egy percig se itthon, akárhogy szeretem kigyelmedet.

CSORBA: Nem is kell, hogy itthon maradj, lesz neked olyan helyed, még különb, mint az apád házában.

ÖRZSI: Hát így szeret kigyelmed engemet, hogy elküld a háztól? Hát hol lehet énnekem jobb helyem? Ha csak édesanyám mellett nem a temetőben.

CSORBA: Arra még fiatal vagy, de a férjhezmenésre nem. Én már elintéztém mindent, most rád bízom. Amint mondtam, az asztalt leterited fehér abrosszal, aztán a Pannival neki-láttok a konyháznak. Csináltak egy jó früstököt füstölthusból, mert a jövődő apósd azt szereti hidegen, aztán bor is kell hozzá a pincéből. Mutasd meg, hogy gazdaasszony vagy.

ÖRZSI: Kik lesznek azok édesapám? Aztán mindjárt meg is kérnek?

CSORBA: Hogy kik lesznek, majd megtudod, most még nem kérnek meg, egyelőre csak azért gyűnnek, hogy meglássák, szívesen fogadod-e őket. Majd úgy intézem a dolgot, hogy magatokra hagyunk. Ő majd kiböki a szíve szándékát, te is a tiedet. Aztán ugy akarom, hogy azt mond, édesapám bemutatom a vőlegényemet.

IV. jelenet.

(VOLTAK, PANNI)

PANNI (*a házból jön*): Gazdasszonykám! Legyen szíves adja ide a kamrakulcsot, hozok be egy kötény krumplicskát.

ÖRZSI: Ne hozz most krumplit, majd a spejzből viszünk be húst, meg tormát.

CSORBA: De má menjetek is.

ÖRZSI: Még pedig akartam kérdezni valamit.

CSORBA: Majd később, még sok dolgom van.

ÖRZSI: Akkor gyerekk Panni! (*Bemennek a házba.*)

CSORBA (*egyedül*): Tudom is, hogy mit. Hogy hát én kit választottam. Avval te ne törőgy. Azt mondja, ne hozzam Teresit a házhoz, pedig itt lesz. (*A cselédház felé fordul, kiabál.*) Miska, Marci gyertek már elő!

V. jelenet.

(VOLTAK, MISKA, MARCI.)

MISKA, MARCI (*kiugranak a cselédházból egyszerre*): Itt vagyunk gazdúrám!

CSORBA (*feláll*): Miska! Veszed a seprűt, összesujtod az udvart.

MARCI: Hát én mit csináljak?

CSORBA: Kérj Örszitől egy rongyot és az asztalt letűrőd. Ha elvégeztétek, egyítkez elmen a lakatosért, meg a kovácssegédért. A másik meg emén a fővégbe, a takácsmesterért, meg a bognárért.

MARCI: Én a lakatoshoz megyek, meg a...

MISKA (*közbeveg*): Hát! Te mindennek a könnyebb oldalát akarod. Akkor söpörj te.

CSORBA: Még előttem is felesőtök, mindjárt megnadrágollak benneteket. Egy szó a se legyen. Megmondjátok nekik, hogy négy órára gyűjenek ide hozzám, abba a földosztás dolgba. Megértettétek?

MISKA, MARCI: Meg.

CSORBA: Nohát, Egyik a söprűjért, másik meg a rongyért, ezt a ténit meg hozd be.

MISKA: (*Bemegy a kamrába a seprűért, a másik veszi a ténit, pennát.*)

CSORBA (*a papirt összefogja, beballag a házba.*)

MARCI (*utána.*)

MISKA (*már kiint van a seprűvel, körülnéz, látja, hogy maga van*): Mindig énám fogja a nehezebbet, megállj, kitolok veled. (*Sujt a seprűvel, az asztalra hányja a port.*) Legalább legyen mit törölgetni.

MARCI (*ki lép, meglátja*): Mit csinálsz te, nem hogy lesujtanád a seprűvel, hogy rendbe vóna, hanem még ráhanyagod a port.

MISKA: Hát, hogy neked is legyen munkád.

MARCI: Te Misa! Régen ígérem má, de egyszer megkapod tüleim.

MISKA: Tudom is, hogy mér fenyegetsz mindég, fityüölök rád, nem félek tüled. (*Söpör.*)

MARCI: Tudhatod, annyit mondok, hogy jó lesz vele abba hagyni. Meg ne lássalak többet.

MISKA: Azért is előttem fogom megcsókolni.

MARCI: Akkor összeverem a fejeteket.

VI. jelenet.

(VOLTAK, PANNI.)

PANNI (*ki lép a házból, reszelő, torma és egy tányér van nála*): No, min felesőtök má meg?

MISKA: No, Panni. Hallottát még ilyet? Meg akarja tiltani, hogy együtt beszéljünk.

PANNI: De még ilyet! Hát énmiattam veszekedtek? Trücsökök.

MARCI: Aszonta, hogy a szemem előtt csókol meg téged, én meg azt nem akarom, mert tudd meg, Panna, hogy én nagyon szeretlek.

MISKA: De én meg jobban mint te, ugy-e Panni?

PANNI (*nevet*): Hahaha! No, hogy össze ne vesszetek, megmondom szívem szándékát. Én meg mind a kettőtököt szeretem. De csak ugy, mintha testvéreim volnátok. Hogy elhiggyétek, majd hozok a számotokra valamit, amit nektek tettem felre. (*Leteszi, ami a kezében van a kűszöbre, bemegy a konyhába.*) Várjatok egy kicsit.

MARCI: Ugyan mi lesz az?

MISKA: Kíváncsi vagyok rá.

MARCI: Te, Miska, ennek alighanem van má szeretője, azé beszél így velünk.

MISKA: Megállj, egy pár estét rászánunk, meglessük, oszt szétugrasszuk őket.

PANNI (*két darab lekvároskenyeret hoz ki*): Netek! Egyétek! Gyümölcslekvár van rajta. (*Odadja nekik, azok beleharagnak.*)

MARCI: Látod, Panni, mégis csak jobb szereted te Misát, a nagyobb darabot önéki adtad.

PANNI: A tieden vastagabban van a lekvár. (*Leül a tórnic szélére, szeli a tormát.*)

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

ker
ker
ker

S k ösvény

(Beküldte: Hanzséros Imre Fertőszéplakról.)

2. Szórejtvény.

Elme piac helye kabáton van
é=e   é=c   -b

(Beküldte: Molnár Sándor Tarról.)

3. Pontrejtvény.

T . l . r . m . g . a . !

(Beküldte: Tóth Bálint Perkátáról.)

4. Szórejtvény.

Fém cipézszerszám világít

(Beküldte: Hegedüs Imre Kistelekről.)

5. Pontrejtvény.

l . e . a . a . á . n . p . l . a . ó . a

(Beküldte: Szabó Béla Mikóházáról.)

6. Szórejtvény.

Szóló nedve $\frac{v}{a}$ a égítést $\frac{men}{e=ö}$ kutya   n

(Beküldte: Szabó Béla Mikóházáról.)

7. Szórejtvény.

. á . g . l . á . a . a . e . é .

(Beküldte: Fiesór Kálmán Egyekről.)

8. Verses talány.

Nem ilyen a tavasz, nem ilyen a nyár sem.
Nem ilyen a bánat, de a boldogság sem.
S hol csak lakoznak, nem ilyen a szív sem,
Véges dolgok között ne keresd, mert nincsen.
De hogyha elébe csak egy betűt teszel,
Ez a művelet nem sok időt vesz el,
A megfejelt szó egy nemzet nevét adja,
Rokon a magyarral, és turáni fajta.

(Beküldte: ifj. Nagy István Szendrőről.)

9. Szórejtvény.

M i g l e e e R m l e e e

(Beküldte: ifj. Cs. Nagy József Bárdibükkéről.)

10. Szórejtvény.

$\frac{1/2}{e}$ **Aluminium**

(Beküldte: Feldmann Gyula Gostárról.)

11. Szórejtvény.

Dinár mond eb nem mivel föld
z=r

(Beküldte: Balogh László Dögérről.)

12. Szórejtvény.

Hétfő K L L X

(Beküldte: Kiss János Táról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával lapunk 24-ik számában közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkezett megfejtéseket nincs módunkban közölni.

A 18-ik számban megjelent rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Husvét.** 2. Pontrejtvény: **Magyar királyi honvéd.** 3. Szórejtvény: **Nagy idők, nagy emberek.** 4. Szórejtvény: **Kétkedő.** 5. Szórejtvény: **Multon épül a jövő.** 6. Pontrejtvény:

**Ne irigyeld a vidám kacagót,
A boldogságban fürdő homlokot.
Ki tudja, hogy magános éjeken
A forró párnán, hogy sir, hogy zokog!**

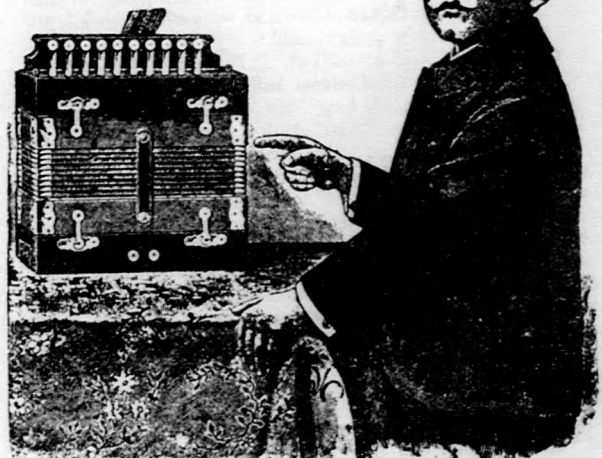
7. Szórejtvény: **Népek szövetsége.** 8. Szórejtvény: **Tüzoltó.** 9. Pontrejtvény: **Haladás.** 10. Szórejtvény: **Vasárnap képes hetilap.** 11. Szórejtvény: **Halál.** 12. Szórejtvény: **Gyógyszeriár.**

Helyesen megfejtették: Sipos Mihály, Wenzlik Sándor, Nemzeti Olvasókör (Kárecs), Frauenhoffer Ferenc, Skinta J. Ferenc, Otólec Péter, Tarr János, ifj. S. János, Csibraki Mihály, Szabó Béla, Juranovics János, Dávid Sándor, Hegedüs Imre, Kárdics Jenő, Megyeri Károly, Kalauz Pál, Nagy Rózsi, Szlavikovits János, Molnár Sándor, Szabó Béla, Tóth Péter, Nagy János, Kocsis Gyula, Kerekes János, Boldizsár János, Kis László, Tóth P. István, Kiss Péter, Polonkai István, Kálmán József, Czikk Antal, Vida Jánosné, Somogyi Ferenc, Tóth András, Danesó Pál, Komjádi Béla, Harangozó Vencel.

Jutalomkönyvet nyertek: Ifj. Kiss S. János (Tác), Molnár Sándor (Tar), Szlavikovits János (Bátmonostor), Nagy Rózsi (Csanádpalota) és Kalauz Pál (Regöly).

A 19-ik számban megjelent rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

**Ez az igazi
jó harmonika!**

39. számú, 10 billentyűs 2 bögével, 50 acélhangú 2 kórossal P 21.—
40. számú, ugyanilyen, de 4 bögével, Tehát 60 acélhanggal P 23.—
41. számú, 19 billentyűs, 8 bögő, 4 kórossal, 100 acélhanggal P 45.—

Összes hangszerek csak itt a gyárban kaphatók. Árjegyzéket ingyen küld:

Mogyoróssy hangszergyár, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

A világ legjobb hangszergyára.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Május hó 25-én, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Zala. — **Állatvásár:** Kiskunlacháza. — **Kirakodóvásár:** Budapest. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Kiskunfélegyháza?

Május hó 26-án, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Akasztó, Alsóság, Báté (sertés-vásár bizonytalan), Csákvár (sertés-vásár bizonytalan), Esztergom, Fehérgyarmat, Görcsöny, Hajduszoboszló, Himesháza, Kálmánca (sertés-vásár bizonytalan), Nagykőrű, Nagyoroszló, Poroszló, Putnok, Sárvár, Somogyárd (sertés-vásár bizonytalan), Szeghalom, Szekszárd, Szilalom, Zala-gyömrő (sertés-vásár bizonytalan). — **Állatvásár:** Kunszentmiklós. — **Kirakodóvásár:** Budapest, Kiskunlacháza. — **Marha- és kirakodóvásár:** Nagyrákos. — **Ló- és kirakodóvásár:** Kunmadaras.

Május hó 27-én, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Belpátfalva, Nagyecsed, Stümeg. — **Állatvásár:** Mezőkomárom. — **Kirakodóvásár:** Kunszentmiklós.

Május hó 28-án, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Balmazújváros, Biharkeresztes, Nemeshegyes (sertés-vásár bizonytalan), Nyírmada, Páli, Szabadshentkirály, Vép (sertés-vásár bizonytalan). — **Kirakodóvásár:** Mezőkomárom.

Május hó 29-én, csütörtökön.

Ninesen vásár.

Május hó 30-án, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Aszód, Csepreg, Godisa, Köveskál. — **Állatvásár:** Gyoma, Gyula. — **Kirakodóvásár:** Mád.

Május hó 31-én, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Abony. — **Lóvásár:** Gyoma, Gyula.

Falusi levél.

Farkas Kálmán ősi (Veszprém-megye) olvasónk a következő okos, megszívlelésre méltó sorokat intézte hozzánk:

„A falusi nép emberemlékezet óta megingathatatlan, erős fája volt a magyar hazának. A jelenlegi válságos helyzet eszeveszett orkánjának dühöngése közepette azonban sürgős védekezésre van szüksége. Kérjük tehát sorsunkat intézni hivatott kormányunkat, mint a vonagló mezőgazdaság kezelőorvosát, tartsa szemeit állandóan a nagybetegen; vizsgálja annak pulzusát és távolítson el az utból mindent, ami az egészséges vérkeringést akadályozza. Mi, a sáros falvak népe a következőképpen kérjük és várjuk a betegség gyógyítását:

Csökkenteni kell az adókat. A fizetőképtelen adózóknak **kamatmentes adóhalasztást** kell adni mindaddig, amíg a helyzet annyira javul, hogy az apákról-fiakra maradt föld, a gazdaságban nélkülözhetetlen állatállomány stb. elkötyavetyélése nélkül az adó rendezni tudja terheit. Mezőgazdasági szempontból szükségünk van a szomszédos ipari államokra is, különösen Ausztriára. Tehát a tervezett vámsökkentést azonnal életbe kell léptetni, mert amíg ezt meg nem tesszük, addig gabonafeleslegeinknek és mezőgazdasági termékeinknek náluk piacot nem nyerünk. Hisz-szük, hogy a magyar iparnak sem lesz ez hátrányos, mert ha pénze lesz a gazdának gépvásárlásra, **leginkább csak magyar gyártmányt** vesz azzal a tudattal, hogy a mi gyárainknak **legjobban megvolt és megvan az alkalmuk arra, hogy a hazai talajokat megismerve, olyan géptípusokat állítsanak elő, amelyek a gazda igényeinek legjobban megfelelnek.** A bejövő külföldi gép a magyar gépiparnak nem árt; sőt, ha ilyen engedmények után piacot tudunk szerezni gabonánknak és pénze lesz a földmivelőnek gépvásárlásra, ezáltal egészséges fejlődését mozdítja elő.

Kivánatos továbbá, hogy egy a gép-, mint a műtrágyagyárak **alacsonyabb árakat szabjanak termékeikre** és ezt a jövedelemcsökkenést ne érezzék munkásaikkal, hanem egy kicsit kevesebb haszonnal elégedjenek meg egyelőre. Reméljük, hogy többre rug majd a sűrű garas bevé-

tel, mint az eddig ritka forint. Nekünk, kisgazdáknak nem az fáj, hogy 18—19 pengő a buza ára, hanem az a baj, hogy **termelési költségeink és egyéb terheink nem ehhez igazodnak.** A belső fogyasztás nagyobb mérvű előmozdítása érdekében a **lisztárakat is le kellene szállítani a gabonácraknak megfelelően.**

Ezeket az intézkedéseket várja a falu népe.“

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak május hó 19-én.)

GABONATŐZSDE.

KÉSZÁRUPIAC.

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza tiszavidéki 77 kg-os 21.50—21.90, 78-as 21.85—22.15, 22.10—22.50, 80-as 22.30—22.70, felsőtiszai 77-es 20.65—21.45, 78-as 21.00—21.60, 79-es 21.20—22.00, 80-as 21.40—22.05, Fejérmegyei 77-es 20.70—20.90, 78-as 20.95—21.15, 79-es 21.15—21.35, 80 kg-os 21.30—21.50, dunántúli 77-es 20.60—20.90, 78-as 20.85—21.15, 79-es 21.10—21.35, 80-as 21.20—21.50, pestvidéki 77-es 20.75—20.95, 78-as 20.95—21.15, 79-es 21.15—21.40, 80-as 21.30—21.55, bácskai 77-es 20.85—21.05, 78-as 21.05—21.15, 79-es 21.25—21.50, 80-as 21.40—21.65. — *Rozs* pestvidéki 10.55—10.75, más 10.55—10.75. — *Árpa* sör 17.00—19.00, egyéb 16.00—17.25, takarmány 13.50—13.75, elsőrendű 14.25—14.50. — *Köles* 10.00—11.00. — *Zab* elsőrendű 12.80—13.20, közép 12.20—12.40. — *Tengeri tiszai* 11.20—11.30, dunánt. tui 11.20—11.40. — *Korpa* 7.80—8.00 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC.

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben májusi búzáat vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak májusban kell szállítani a búzáat, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Uj kedvezmény vendégeinknek!

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20%

kedvezményt szobaárainkból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve) módunkban van a **Vasárnap** kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

M. kir. Operaház, Nemzeti Színház, Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba- és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-szálloda Budapest
szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával.
(Nincs kocsiköltsége.)

Buza májusra 20.57—20.58, júniusra 20.70—20.72, októberre 19.47—19.48. — *Rozs* júniusra —, októberre 12.14—12.18. — *Tengeri májusra* 11.80—11.82 pengő métermázsánként.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadára 48—52, duplanullás finom tézsalizst 40—42, nullás 40—44, kettős főzölizst 40—42, négyes kenyérliszt 38—40, hatos 36—38, nullás rozsliszt 40—42 fillér kilogrammonként.

Magpinc. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r. t. heti jelentése.) Az elmúlt héten heremagokban ugyolyán alig volt forgalom, takarmányrúpamagok is csak elvétve volt kereslete, oly vidékekről, ahol a vetésekben rovarkár mutatkozott. Élénkebb érdeklődés volt muharmag, seprőcirk és cukoreirok iránt. Kerestek volt-e héten is fmagyak és fmagkeverékek állandó rétek, legelők és kerti pázsit létesítésére. — A Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének hivatalos jegyzései 106 kilónként, nyersruért. Budapest. 16-here 80—90, lucerna 120—140, fehérhéra 120—150, nyulzapuka 75—80, balticim 42—45, Viktória-borsó 25—30, Express-borsó 28—30, tavaszi búkköny 21—22, lenmag, kizsemű 50—60, nagyszemű 70—80, nagyszemű 70—80, csillagfűrt, fehér 14, mustár, fehér 46—48, seprőcirk 9—10 pengő.

Abraktakarmánypinc. Árpakörpa 11.50, borsókörpa 12, buzakonkoly 8.75, buzakörpa 8.40, buzatakmányliszt 10.25, konkolydara 10, köleshéj, darálva 4.50, lenmagpogácsa 24, napraforgópogácsa 14, repcepogácsa 13, répaszelet, szárított 9, rozskonkoly 8.50, rozskörpa 8.50, rozstakarmányliszt 10, szőlabapogácsaliszt, kicsiben 27, nagyban 25, tőkmagpogácsa 16 pengő métermázsánként.

Burgonya. Árak nagyban métermázsánként a következők: nyári rózsaburgonya 4.50—5.50, őszi rózsaburgonya 3.25—4, Ella burgonya 2.50—3, fehér burgonya 2.25—2.50 pengő.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű 6—6, réti széna, másodrendű 6.45—5.75, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 3.50—4.50, sarjuszéna 4.80—5, muhszénra 7.50, lucernaszeja 6—8, lucerna, új 5—7, zabosbikkonyiszéna 7, muhar és széna kev. 6.50, atomszalma 2—3 pengő métermázsánként.

Szűrőmarhavásár. Élő borjú, belföldi szópós, elsőrendű 1.38—1.50, kivételre 1.55; másodrendű 1.06—1.36 pengő kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Árak: ökrök, kivételre 102—106, középminőség 78—98, gyenge 64—76, bikák, legjobb minőség 100—104, közép 90—98, gyenge 70—78, tehén, kivételre 94—100, közép 70—88, gyenge 54—68, növendékmarha 72—96, kiesontozni való marha 40—54 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.98—1, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.96—0.98, 1½—2 éves úszók 0.96—1.02, 1½—2 éves tinók 0.94—1, fiatal, friss fejűs tehén 1.25—1.40 pengő kg-ként.

Gyapju. A május 13-án megindult londoni gyapjuaukción nyitáskor javuló irányzat mellett, az előző londoni gyapjuaukción záróárfolyamával szemben körülbelül 7 és felszázalékkal jobb árak jutottak érvényre. A második napon azonban annyira lanyhult az érdeklődés, hogy ezt az árnyereget ugyolyán teljesen elvesztették. A belföldi piacon remélik, hogy a londoni aukción további folyamán később erősebb irányzat fog felülkerekedni. A hazai piacon a forgalom megelégnék. A következő árak jegyezhetők: gyengébb és homokos gyapju 1, középminőségű kisebb uradalmi tétel 1.20, jobb minőségű kisebb uradalmi tétel 1.20—1.40, prima minőségű nagy uradalmi tétel 1.40—1.50, finom szövetyapju 1.50—1.80 pengő kilogrammonként.

Sertésvásár. Könnyű sertés 124—128, közepes 128—132, nehéz sertés 132—136 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Vesepecsenye, tisztított 400—700, rostolyos, vastag hátszín, felső, fehérpecsenye, gömbölyű felső 200—320, fartsó, hátszín, csontos oldalas, tarja, szegye 200—320, gulyásnak való 100—220 fillér kilogrammonként. — *Borjúhús:* Felszeletelt comb 300—420, sütnivaló 300—360, pörköltnek való 140—260 fillér kilogrammonként. — *Juh- és bárányhús:* Juhcomb 180—240, gerinc, lapocka 160—200, pörköltnek való 140—160, bárányhús, hátulja 200—280, eleje 160—220 fillér kilogrammonként. — *Sertés-hús:* Friss karaj 280—380, friss comb, tarja, lapocka 240—300, friss oldalas 190—260, kocsonyának való 60—140, vese velővel 180—260, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 240—400, olvasztani való szalonna 180—200, sózott kenyérszalonna 200—240, füstölt 220—260, háj 200—224, zsíros tepertő 180—240, helybeli sertészsír 200—220 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő csirkék a nyílt piacokon: Tyúk 300—500, csirke 200—350, újdonság 120—300, kappan 300—500, ruca 400—1000, újdonság 400—600, lud 600—1600, liba, újdonság 1000—1300, pulyka 500—900 fillér darabonként. — *Leült állatok:* Tyúk 200—300, csirke, újdonság 380—500, hízott ruca 240—300, lud, hízott 240—300, ludmáj 400—1000, ludzsír és háj 260—480, ludaprólék 160—240 fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Friss teatojás 8—10, főztojás 6—8 fillér darabonként.

Mal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harcsa 400—600, csuka 200—

300, ponty 200—300, kárász 140—200, compó 200—220, keszeg 100—120 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 36—40, lefőlézött 16—20, yoghurt 170, tejszín 340—360, tejföl 160—200, centrifugált teavaj, tömbben 400—460, 10 dkg-os csomagolásban 440—540, főzővaj 360—400, szedett vidéki vaj 360—400, tehénturó 90—120, sovány tehénturó 40—80, juhturó 300—360, kevertturó 240—320, lipői turó 340—360, hazai ementáli sajt 420—600, hazai trappista 240—400 fillér kilogrammonként.

Szárász főzések és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 60—120, hántolt egész borsó 80—120, feles 50—100, fehér, aprószemű bab 46—70, nagyszemű 60—106, színes 40—60, finom árpakása 80—100, durva 60—80, tojásostarhonya 100—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa kilogrammja 6—14, petrezselyem kilogrammja 8—16, petrezselyem zöldjével, esomója 2—6, zeller újdonság, zöldjével, darabja 2—6, zeller kilogrammja 12—24, kalarabé zöldjével, darabja 10—40, őszifajta kalarabé kilogrammja 8—16, kevert zöldség 8—16, vöröshagyma zöldjével, esomója 1—4, makói vöröshagyma 8—12, közönséges vöröshagyma 6—10, fokhagyma 80—160, cékla 10—20, savanyított káposzta 20—28, kelkáposzta 30—100, tormá 40—160, rózsaburgonya 8—10, közönséges 6—8, Ella 6—8, kifli 14—30, tömör csiperkegomba 200—400, ehető tinóru gomba 200—300, székfígomba 200—280, szárított gomba 1600—2000, fekete retek kg-ja 10—18, hónaposretek esomója 6—20, jánosnapi retek esomója 10—30, ugorka, újdonság 120—240, ecetes ugorka 90—120, vizes 50—70, apró, hegyes zöldpaprika darabja 10—16, tölteni való 30—46, savanyított zöldpaprika kilogrammja 90—100, spárga kilogrammja 80—160, sóska 18—40, tisztított paraj 12—20, gyökeres 6—12, főzött paradicsom literje 56—80 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Hazai aszaltszilva 60—120, szilvaiz 140—160, gyümölcsiz 160—320, keménybőjú dió 100—160, dióbé 640—560, héjazott mogyoró 420—530, héjazott mandula 500—580 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziiszapán. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 340—400, félédes, gulyás 260—320, rózsapaprika 170—330, erős 120—200, kereskedelmi 80—110, kék mák 140—160, közönséges 120—140, pergetett méz 200—260, házi színpapán 136—160, közönséges háziiszapán 120—128 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak Szegeden: Édes nemespaprika kg-ként 1.75—1.90, félédes paprika kg-ként 1.20—1.50, elsőrendű paprika kg-ként 0.80—1.10, másodrendű paprika kg-ként 0.50—0.70, harmadrendű paprika kg-ként 0.30—0.40, fűzépaprika kg-ként 2—3.20 pengő. — *Kalocsán:* Édes nemespaprika kg-ként 1.60—1.80, rózsapaprika kg-ként 0.90—1.10, másodrendű paprika kg-ként 0.35—0.60, harmadrendű paprika kg-ként 0.20—0.25, fűzées csövespaprika kg-ként 0.55—0.60 pengő.

Szesz és szeszszitalok. A szeszüzletben e héten a forgalom finomított és denaturált szeszben volt élénkebb, azonban a többi szeszkatégoriákban is kielégítő volt a forgalom. A detailforgalomban finomított szesz 29 hl. vételnél 267 pengő, 10 hl. vételnél 270 pengő, a vevő hordójában, adók nélkül, plusz forgalmi adó. Denaturált szesz nagykereskedői ára 5 barell vételnél, saját hordóban, készpénzfizetés mellett 73 fillér, 100 literen felül mennyiségű 79 fillér. Borparlat 4—4.20 a termelőállomáson 10.000 literfokonként, plusz forgalmi adó.

Papírac. A szakma minden ágazatában teljes üzletlenség uralkodik. Fenyőfában a kereslet rendkívül szűk keretek között mozog, lombfatermékekben a fogyasztás minimális. Tüzfűtásban további árcsökkenés következett be, amennyiben importfát budapesti paritásban már 330—335 pengős árkban ajánlanak. Belföldi száraz búkhasát a felárköllomás fekvése szerint 220—250 pengő. Az aprított fa árárt a „Kalória” 4.60 pengőre szállította le, házhoz szállítva és lerakva. A faszén ára változatlanul 750—800, a retortafaszén 830—900 pengő vagononként magyar határállomáson.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára május hó 19-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha cladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 27.77 (27.92); dollár 569.30 (571); hollandi forint 229.70 (230.70); német márká 136.20 (136.80); svájci frank 110.35 (110.85) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbre kerül:* Csekkorona 16.89 (16.99); serb dinár 10.01 (10.09); francia frank 22.30 (22.60); lengyel zloty 63.95 (64.35); román leu 3.36 (3.40); olasz lira 29.75 (30.05); osztrák schilling 80.425 (80.825) fillér.

Arany- és ezüstpénzek: Huszkoronás arany 22.5 (23.5); ezüst egykoronás 0.305 (0.315); ezüst régi forintos 0.84 (0.86); ezüst ötkoronás 1.63 (1.67) pengő. Szinarany kilogrammja 3790 (3810); színezüst kilogrammja 80 (82) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

A világot 34 éve uráló eredeti angol

The Champion
kerékpáraknak hívték
18—20 P-e páziakra.
Korékpár-alkat-
részeket magyaráz
eredeti árban:
Kábo gumi... 5.99
háló... 2.18

LÁNG JAKAB és FIA kerékpárnyakkereskedők
Budapest, VIII. ker., Józsefvárosi út 41. szám.
Árcsúszák 1930 képzési anyaga. Alapítvány 1899.

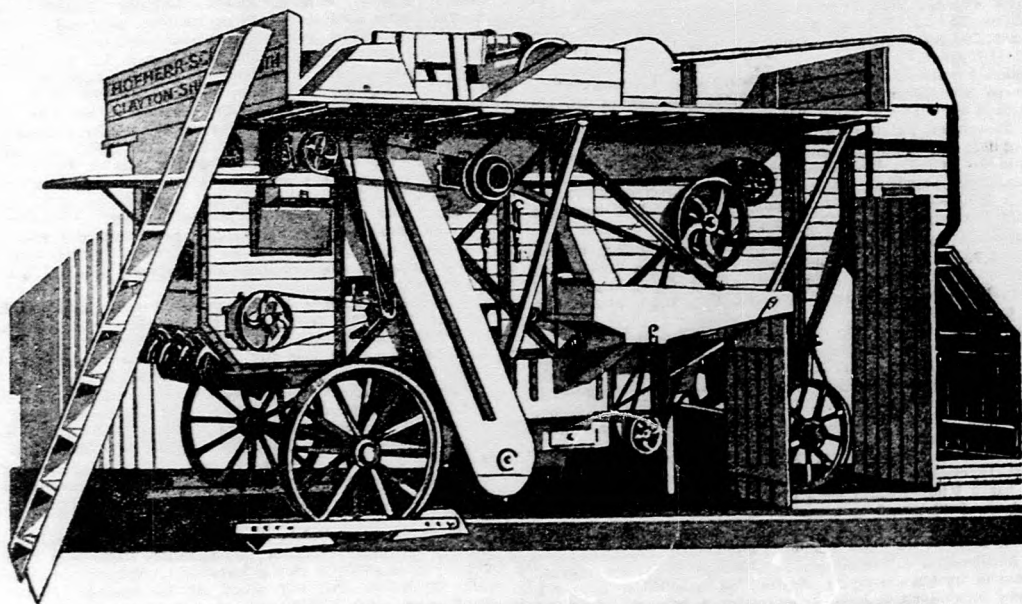
SZAKORVOSI RENDELŐ

vér- és nemi-
betegtek részére.
Eztűst salvarsan-
oltás.

VII. Rákóczi-út 32. I. em. 1.
(Rókussal szemben).
Rendelés egész nap.

Gyűjtünk új híveket
és előfizetőket
a „Vasárnap” táborába.

A „HOFHERR”-CSÉPLŐ

Acélkeretes Hofherr-cséplő herefejtővel kombinálva

a modern cséplőgéptechnika tetőpontján áll!

**Készül ugy acél-, mint főlgyfakeretes kivitelben.
Végig önbeálló keftős golyóscsapágyak.
Legtökéletesebb dob- és kosárszerkezet.**

Lényegesen fokozott, újszerűen alkalmazott rostafelületek. Az összes nagyságok normálkivitel mellett herefejtésre kombináltan is készülnek.

Teljes garancia abszolút tiszta cséplésért, csekély erőfogyasztás, határtalan tartósság, minimális teljesítmény mellett.

Kérjen prospektust!

Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth

Magyar Gépgyári Művek Részvénytársaság * Budapest, VI., Vilmos császár-ut 57. sz.